

فرا تحلیل عوامل و موانع مؤثر بر مشارکت دانش آموزان ایرانی در فعالیت های ورزشی

فهیمة ریوندی

دانشجو دکتری تخصصی گروه مدیریت ورزشی ؛ واحد کرج ؛ دانشگاه آزاد اسلامی ؛ کرج ؛ ایران

مهوش نوربخش

استاد گروه مدیریت ورزشی ؛ واحد کرج ؛ دانشگاه آزاد اسلامی ؛ کرج ؛ ایران

مهدی کهنل

دانشیار گروه مدیریت ورزشی ؛ واحد کرج ؛ دانشگاه آزاد اسلامی ؛ کرج ؛ ایران

پریوش نوربخش

استاد گروه مدیریت ورزشی ؛ واحد کرج ؛ دانشگاه آزاد اسلامی ؛ کرج ؛ ایران

Fahimeh Rivandi, a PhD student in the Department of Sports Management; Karaj unit; Islamic Azad university ; Karaj ; Iran

Mahvash Noorbakhsh, Professor of Sports Management Department; Karaj unit; Islamic Azad university ; Karaj ; Iran

Mehdi Kohandel, associate professor of sports management department; Karaj unit; Islamic Azad university ; Karaj ; Iran

Parivash Noorbakhsh, Professor of Sports Management Department; Karaj unit; Islamic Azad university ; Karaj ; Iran

فرا تحلیل عوامل و موانع مؤثر بر مشارکت دانش‌آموزان ایرانی در فعالیت‌های ورزشی

چکیده

پراکندگی و پرشماری تحقیقات گذشته پیرامون مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی سبب شده است سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان نتوانند بر تمامی ابعاد این حوزه جهت سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی تسلط پیدا کنند. به این دلیل در جامعه ایران، عوامل و موانع مؤثر بر مشارکت دانش‌آموزان ایرانی در فعالیت‌های ورزشی فراتحلیل شد. جامعه آماری این پژوهش را مطالعات در دسترس که در فاصله سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۴۰۰ در داخل کشور به صورت پایان‌نامه و مقاله تمام متن در پایگاه‌های اطلاعاتی و کتابخانه‌های دانشگاه‌های سراسر کشور در دسترس بودند تشکیل می‌دادند. این مطالعات به صورت هدفمند انتخاب شدند و براساس ملاک‌های ورود و خروج و نیز تحلیل حساسیت ۱۰۱ اندازه اثر از ۲۲ تحقیق مورد بررسی قرار گرفت. نتایج مربوط به اندازه اثر ترکیبی هم برای مدل اثرات تصادفی و برای مدل اثرات ثابت برابر با ۰/۳۵ بود. یافته‌ها نشان داد طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۵ بیشترین تحقیق در این زمینه انجام شده است، عوامل اجتماعی پرتکرارترین متغیر بررسی شده در زمینه مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی بوده است، در بحث عوامل مؤثر شاخص فعالیت بدنی، اعتماد درون خانواده و سرمایه روان‌شناختی و در بحث موانع مؤثر نگرش والدین به ورزش دختران جزء مهم‌ترین متغیرها هستند و در بیشتر موارد یافته‌های تحقیقات گذشته بازتایید و در برخی موارد نقض شد. در نتیجه لازم است در تبیین مشارکت ورزشی دانش‌آموزان بیشترین نگاه و اقدام سمت مهم‌ترین متغیرها که بیشترین اندازه اثر را دارند معطوف شود و به این مهم توجه شود که اگر در پژوهش‌هایی از این نوع، فرضیه‌های حاضر مورد بررسی و آزمون مجدد قرار گیرد، به احتمال بسیار بالا دوباره تأثیرگذاری آن‌ها تأیید خواهد شد.

کلید واژگان: فراتحلیل، مرور نظام‌مند، مشارکت در ورزش، عوامل اجتماعی، دانش‌آموزان.

Meta-analysis of the factors and obstacles affecting the participation of Iranian students in sports activities

Abstract

The dispersal and large number of past researches about the participation of students in sports activities has caused the policy makers and planners to not be able to master all aspects of this field for policy making and planning. For this reason, the factors and obstacles affecting the participation of Iranian students in sports activities were meta-analyzed in Iranian society. The statistical population of this research consists of available studies that were available in the form of dissertations and full-text articles in the databases and libraries of universities across the country between ۲۰۰۶ and ۲۰۲۱. These studies were selected purposefully and based on the inclusion and exclusion criteria as well as the sensitivity analysis of ۱۰۱ effect sizes from ۲۲ studies.

The results of the combined effect size for both the random effects model and the fixed effects model were equal to ۰,۳۵. The findings showed that during the years ۲۰۱۲ to ۲۰۱۵, the most research has been done in this field, social factors have been the most frequently investigated variable in the field of student participation in sports activities, in the discussion of the effective factors of the physical activity index, Trust within the family and psychological capital, and in the discussion of effective barriers, parents' attitudes towards girls' sports are among the most important variables, and in most cases, the findings of past research were confirmed and in some cases, they were violated. As a result, it is necessary to focus on the most important variables that have the largest effect in explaining the sports participation of students, and pay attention to the fact that if in researches of this type, the current hypotheses under investigation and re-tested; there is a very high probability that their effectiveness will be confirmed again.

Keywords: meta-analysis, systematic review, participation in sports, social factors, students.

امروزه صنعتی شدن، پیشرفت روزافزون فناوری‌های پیشرفته، دیجیتال‌سازی و غیره پدیده‌ای به نام فقر حرکتی را ایجاد کرده‌اند که بر جنبه‌های جسمی، روانی و اجتماعی زندگی افراد تأثیر سوء گذاشته است و به موازات آن برای مقابله با این پدیده طی دهه‌های اخیر، دولت‌ها و سیاست‌گذاران از ورزش به مثابه یک پدیده اجتماعی که می‌تواند این مشکل را مرتفع سازد حمایت کرده‌اند (گیلچریست و ویتون^۱، ۲۰۱۶). چرا که افزایش مشارکت در ورزش نه تنها موجب ارتقاء سلامت افراد می‌شود بلکه سطح بهزیستی اجتماعی آن‌ها را نیز افزایش می‌دهد. همچنین ورزش سلامت عمومی جامعه را تاحد زیادی افزایش داده و در مقابل خطر ابتلاء به بیماری‌ها را کاهش می‌دهد (چن و لیو^۲، ۲۰۲۰). علاوه بر این ورزش و مشارکت ورزشی یک جزء مهم از یک شیوه زندگی سالم است و فراتر از تأثیرات جسمانی سبب پیامدهای اجتماعی و روانی مثبت در میان افراد می‌شود و در نهایت اینکه مشارکت افراد در ورزش آثار مثبتی بر آمادگی جسمانی، رفاه و سلامتی آن‌ها دارد (ولا، گاردنر، کیمپ، شویکل و کلایف^۳، ۲۰۱۹). لذا تعجب‌آور نیست که سیاست‌های کشورهای پیشرفته و توسعه‌یافته متمایل به گسترش و حمایت از ورزش باشد (کومار، مانولی، هاجیکنسن و داوونارد^۴، ۲۰۱۸). علیرغم آن پیش‌بینی می‌شود در آینده بر شدت و سهم فقر حرکتی افزوده شود در نتیجه لازم است در آینده اهمیتی بیش از گذشته به رفتارهای ارتقاء سلامت که مشارکت در ورزش یکی از انواع آن است داده شود (لی، کئون، آهن، پارک، یانگ و پارک^۵، ۲۰۲۱). منظور از مشارکت ورزشی، انجام نقش، کنش کردن یا سهیم شدن در ورزش در موقعیت‌های مختلف است (میرزا راه‌کوشکی، زارعی و خدایاری، ۱۳۹۸). کانیون معتقد است مشارکت ورزشی از دو بعد شرکت عملی در ورزش یا مشارکت اولیه (برای مثال مشارکت به عنوان بازیکن، مربی، مدیر) و مشارکت ثانویه که در قالب تولیدکننده، مصرف‌کننده و غیره متجلی می‌شود تشکیل شده است (بیرجندی، ۱۳۹۶).

مشارکت در ورزش برای هر قشری حائز اهمیت است اما در دانش‌آموزان اهمیت آن به مراتب بیشتر است چرا که دانش‌آموزان یک دوره حیاتی از رشد را با تغییرات فیزیولوژیکی، اجتماعی و سبک زندگی پیش‌رو دارند (مورفی، پاتی، سالیوان و لیثاردل^۶، ۲۰۲۱)، علاوه بر این اکثر قریب به اتفاق آن‌ها دستورالعمل‌های ورزشی را رعایت نمی‌کنند، با افزایش سن میزان مشارکت آن‌ها کاهش پیدا می‌کند و به موازات آن کم‌تحرکی ایجاد و شکل می‌گیرد (بورنز، چاوراسیا، کارسون و لیشردل^۷، ۲۰۲۱). به این خاطر مدارس همواره در تلاش هستند فرصتی را

۱. Gilchrist & Wheaton

۲. Chen & Liu

۳. Vella, Gardner, Kemp, Schweickle & Cliff

۴. Kumar, H Manoli, Hodgkinson & Downward

۵. Lee, Ahn, Park, Yang & Park

۶. Murphy, Patte, Sullivan & Leatherdale

۷. Burns, Chaurasia, Carson, & Leatherdale

برای دانش‌آموزان فراهم کنند تا از نظر جسمی به فعال بودن آن‌ها کمک کنند و در عین حال آن‌ها را از آسیب‌های اجتماعی به‌دور نگه دارند. از طرفی چون دانش‌آموزان ۶ تا ۷ ساعت از روز را در مدرسه می‌گذرانند فرصت مناسبی است که عادت به انجام فعالیت‌های بدنی مبتنی بر این زمان در آن‌ها نهادینه شود (هوبین و لیشردل، منسکی، دویین، الیوت و ویگرس^۱، ۲۰۱۳). شایان ذکر است مشارکت در ورزش برای دانش‌آموزان موفقیت تحصیلی را به همراه دارد (کیومبو^۲، ۲۰۲۳) باعث شکل‌گیری عزت نفس می‌شود (ایثر، وادی، پانکویاک و ایمی^۳، ۲۰۲۳) سلامتی را تضمین می‌کند، کیفیت عمومی زندگی را بهبود می‌دهد (سولز، گلیدی، کینسل و هامبرت^۴، ۲۰۲۳). علاوه بر این، مشارکت در فعالیت‌های ورزشی می‌تواند مهارت‌های مربوط به کار تیمی، هدف‌گذاری و سایر رفتارهای هدفمند را توسعه دهند (لی، کوان، آهان، پارک، یانگ و پارک^۵، ۲۰۲۳).

نظر به اهمیت مشارکت در ورزش دانش‌آموزان و نقشی که مدارس در نهاده‌سازی مشارکت در ورزش دانش‌آموزان دارند مشاهده می‌شود طی دهه‌های گذشته همواره چرایی و چگونگی مشارکت در ورزش دانش‌آموزان در کانون توجه دولت‌مردان، سیاست‌گذاران و به‌طور خاص پژوهش‌گران بوده است. برای مثال در حوزه تحقیقات داخلی انجام شده می‌توان به تحقیق شمس و عروفازاده (۱۴۰۲) درباره عوامل تسریع‌دهنده مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های بدنی مدارس ایران اشاره کرد که نشان دادند دینفعان، منابع مالی، منابع حمایتی و تشویقی و بستر سیاسی تسریع‌دهنده‌های مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی مدارس هستند. دهقان‌پوری، سرلاب و مکبریان (۱۴۰۲) نیز با بررسی تأثیر حمایت اجتماعی درک‌شده بر کیفیت زندگی دانش‌آموزان با نقش میانجی انگیزه مشارکت ورزشی گزارش کردند که حمایت درک‌شده بر انگیزه مشارکت ورزش دانش‌آموزان تأثیر دارد. در مقابل یزدانی دهنوی و علی محمدی (۱۴۰۲) با بررسی نقش نظارت والدین بر کیفیت زندگی با اثر میانجی مشارکت ورزشی دانش‌آموزان پسر مقطع متوسطه به این نتیجه دست یافتند که بین نظارت والدین و مشارکت ورزشی دانش‌آموزان رابطه معناداری وجود ندارد. در پژوهشی دیگر صفری، سادات روشن و رستمی (۱۴۰۲) با بررسی ارتباط بین حمایت اجتماعی ادراک‌شده و حمایت سازمانی ادراک‌شده با مشارکت ورزشی در دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه نشان دادند بین حمایت اجتماعی ادراک‌شده و حمایت سازمانی ادراک‌شده با مشارکت ورزشی دانش‌آموزان دختر رابطه معناداری وجود دارد. عبدی، رنجبری و حمایت طلب (۱۴۰۱) در پژوهشی با عنوان ارائه مدل عوامل مؤثر بر ایجاد رفتارهای پایدار مشارکت ورزشی دانش‌آموزان گزارش کردند که عوامل نگرشی، رفتاری، فنی، فرهنگی و محیطی مؤثر بر رفتارهای پایدار در خصوص مشارکت ورزشی هستند. علاوه

۱. Hobin, ELeatherdale, Manske, Dubin, Elliott & Veugelers

۲. Quimbo

۳. Eather, Wade, Pankowiak, & Eime

۴. Sulz, Gleddie, Kinsella & Humbert

۵. Lee, Kwon, Ahn, Park, Yang & Park

بر این در حوزه پژوهش‌های خارجی انجام شده می‌توان به مطالعه گارسیا-سبرینو، فئو، گامارو و ایبنز^۱ (۲۰۲۳) اشاره کرد که نشان داد شایستگی ادراک شده بالاتر و روابط اجتماعی با پابندی بیشتر به ورزش ارتباط دارد در مقابل انگیزه خودمختاری ارتباط کمی با پابندی به ورزش در بین دانش‌آموزان دارد. در پژوهشی دیگر لائو، کانر و بام^۲ (۲۰۲۳) به این نتیجه دست پیدا کردند که ارضای نیازهای روان‌شناختی اولیه که به صورت لحظه‌ای شکل می‌گیرد با انگیزه مشارکت در فعالیت‌های بدنی ارتباط دارد. همچنین هانسن، نوردن و اوهلسن^۳ (۲۰۲۳) در پژوهشی با هدف شناسایی نگرش‌ها و انگیزه‌های مرتبط با فعالیت بدنی و ورزش در نوجوانان گزارش کردند که حمایت افراد مهم، معلمان، خانواده و دوستان و باورهای هیجانی در فعالیت‌های بدنی و ورزشی نوجوانان مؤثر هستند. کاین، فنشاو، آرمسترانگ و لیبرمن^۴ (۲۰۲۳) با بررسی موانع مشارکت در فعالیت‌های ورزشی به این نتیجه رسیدند که موانع شخصی، اجتماعی و محیطی مانع مشارکت در فعالیت‌های ورزشی هستند و این موانع با عدم رشد مهارت‌های حرکتی و کاهش اعتماد به نفس ارتباط دارند. موری، ادموندسن، گرگوری، گریفیتس و فریمن^۵ (۲۰۲۳) با بررسی موانع مشارکت در فعالیت بدنی دانش‌آموزان غیرفعال در مدارس به این نتیجه دست پیدا کردند که انگیزه بازتابی، فرصت اجتماعی، قابلیت روان‌شناختی و توانایی فیزیکی موانع مشارکت در فعالیت‌های بدنی دانش‌آموزان غیرفعال هستند. آن‌ها همچنین نشان دادند در چنین شرایطی نیاز به توانمندسازی، ارتقای قابلیت‌های دانش‌آموزان و بازسازی محیطی است. آلمیدا، دیاس، کورت-رل، منز و فونسکا^۶ (۲۰۲۳) در پژوهشی با عنوان رشد مثبت جوانان از طریق ورزش و تربیت بدنی: مروری نظام‌مند از تحقیقات تجربی انجام شده با کودکان و نوجوانان کلاس ۵ تا ۱۲ به این نتیجه رسیدند که ورزش و فعالیت بدنی منجر به توسعه روانی اجتماعی و انتقال شایستگی‌ها و ارزش‌ها به سایر حوزه‌های زندگی کودکان می‌شود و عوامل فردی و زمینه‌ای مانند امنیت روانی و فیزیکی، حضور و عمل بزرگسالان و مربیان، تعاملات اجتماعی مثبت، مشارکت در تصمیم‌گیری، نقش‌های رهبری، فرصت‌های ایجاد شده برای مهارت‌ها در این زمینه تسهیل‌گر هستند. چن، بای و نی^۷ (۲۰۲۳) با بررسی دلایل محدودیت فعالیت بدنی کودکان و نوجوانان چاق و دارای اضافه وزن به این نتیجه رسیدند که عمدتاً عوامل منفی فردی، بین فردی و محیطی بیشترین نقش را دارند، همچنین سطوح پایین انگیزه فردی، حساسیت، آسیب‌پذیری روانی، عدم حمایت خانواده، بازخورد منفی اجتماعی، حمایت ناکافی سیاست‌های دولت و حمایت ناکافی محیط از دیگر دلایل محدود بودن فعالیت‌های بدنی افراد چاق و دارای اضافه وزن هستند.

۱. García-Ceberino, Feu, Gamero & Ibáñez

۲. Lau, Connor & Baum

۳. Hansen, Nordén & Ohlsson

۴. Cain, Fanshawe, Armstrong, & Lieberman

۵. Moore, Edmondson, Gregory, Griffiths, & Freeman

۶. Almeida, Dias, Corte-Real, Menezes & Fonseca

۷. Chen, Bai & Ni

مطابق نتایج پژوهش پژوهش‌گران، پیشران‌های مختلفی بر سر راه مشارکت دانش‌آموزان در ورزش وجود دارد. برخی از این پیشران‌ها تسهیل‌گر (شتاب‌دهنده/ مؤثر) و برخی نیز محدودکننده (بازدارنده/ مانع) هستند. از طرفی این پیشران‌ها از جنس‌های مختلفی هستند. به این معنی که برخی از پیشران‌ها فردی، برخی سازمانی و برخی نیز محیطی است. علاوه بر این شدت اثر پیشران‌های شناسایی شده متفاوت است و در برخی موارد اثر ناهم‌سویی دارند. برای مثال پژوهشی عاملی را اثرگذار و پژوهشی دیگر آن را غیراثرگذار گزارش کرده است، یا اینکه در پژوهشی اثر یک عامل کم ولیکن در پژوهشی دیگر اثر همین عامل زیاد گزارش شده است. این تناقضات در کنار تعدد پیشران‌های شناسایی شده منجر به این شده است که متولیان ورزش دانش‌آموزان که در اجراء سیاست‌های افزایش مشارکت ورزشی دانش‌آموزان را دنبال می‌کنند نتوانند به درستی تشخیص دهند که کدامیک از عوامل به واقع اثرگذار یا مانع مشارکت ورزشی دانش‌آموزان می‌باشد تا در سیاست‌گذاری‌های خود آن‌ها را اعمال کنند. از طرفی جهت افزایش مشارکت ورزشی دانش‌آموزان همواره در حوزه عمل به عوامل خاصی تأکید شده و به تبع آن سیاست‌های خاصی نیز برای آن ایجاد شده است که گاه‌اثربخش نبوده است به این دلیل که توافق نظر پیرامون آن‌ها وجود نداشته است. شاید یکی از دلایل این ناکامی‌ها ارتباط مخدوش دستاوردهای علمی و سیاست‌هایی باشد که گاه‌ا بر مبنای آن‌ها برنامه‌ها طرح‌ریزی می‌شود. چرا که همواره سیاست‌گذاران با تعداد زیادی از دستاوردهای پژوهشی روبرو هستند و به زعم اینکه نتایج آن‌ها قابل استناد است در تصمیم‌گیری‌های خود آن‌ها را دخالت می‌دهند این در حالی است که در اکثر مواقع ادله‌ای بر اثربخش بودن آن عامل یا عوامل مبتنی بر توافق جمعی وجود ندارد و پراکندگی این عوامل بسیار بالاست. از این رو در پژوهش حاضر تلاش خواهد شد تا با استفاده از روش فراتحلیل این پرسش‌ها پاسخ داده شود که عوامل و موانع تاثیرگذار بر میزان مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های بدنی و ورزشی کدامند؟ و کدامیک از متغیرهای نامبرده اندازه اثر بیشتری بر مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های بدنی دارند؟

شایان ذکر است استفاده از فراتحلیل جهت ترکیب نتایج تحقیقات گذشته این مزیت را دارد که نتایج را به جمعیت بیشتری تعمیم داد، با استفاده از داده‌های بیشتر، دقت و صحت تخمین‌ها را افزایش داد، ناسازگاری نتایج در طول انجام مطالعه اندازه‌گیری و تجزیه و تحلیل شود و همچنین اینکه وجود سوگیری (اریبی) مقاله‌های منتشر شده را بررسی کرد (لری و والکر^۱، ۲۰۱۸). علاوه بر این، کاربرست فراتحلیل در شناخت عوامل و موانع مؤثر بر مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های بدنی منجر به هم‌سویی و هماهنگی در نتایج مطالعات گذشته می‌شود، به سیاست‌گذاری‌ها و خط‌مشی‌های مشارکت ورزشی دانش‌آموزان کمک می‌کند و در نهایت مشخص می‌کند تا این برهه از زمان در تبیین مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های بدنی چه عواملی نقش دارند و نقش کدامیک از

عوامل یا موانع به مراتب پررنگ‌تر و مهم‌تر است تا در برنامه‌ریزی آتی مورد توجه واقع شوند. از طرف دیگر، پیش‌تر در تحقیقات داخلی تحقیق مستدلی که عوامل و موانع مؤثر بر مشارکت دانش‌آموزان را در واحدهای مطالعاتی مختلف به‌طور خاص دانش‌آموزان بررسی کرده باشد انجام نشده است، این در حالی است که در مطالعات خارجی این روند معکوس و تحقیقات پرشماری مرتبط با موضوع تحقیق انجام شده است. از این‌رو برای اینکه درک بهتر و روشن‌تری پیرامون ستاده‌های مؤثر بر مشارکت دانش‌آموزان کسب کنیم لازم است نتایج تحقیقات گذشته ترکیب شده و یک نتیجه کلی منتج از مطالعات گذشته به سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان، مدیران و پژوهشگران ارائه شود.

روش

روش پژوهش حاضر از نوع فراتحلیل است. فراتحلیل یک روش آماری است که نتایج مجموعه‌ای از مطالعات مستقل که فرضیه‌های مشابهی را آزمون کرده‌اند، ترکیب می‌کند و از آماره‌های استنباطی برای نتیجه‌گیری درباره‌ی تمام نتایج مطالعات استفاده می‌کند. در فراتحلیل واحد تجزیه و تحلیل (داده‌ها) مطالعه می‌باشد، بر همین اساس جامعه آماری پژوهش حاضر را کلیه مطالعات انجام شده و در دسترس در خصوص عوامل و موانع مؤثر بر مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی تشکیل می‌دادند که در سطح پژوهش‌هایی که در بانک‌های اطلاعاتی رایانه‌ای در دسترس بودند قابل بررسی بود. این پایگاه‌ها عبارت بودند از: پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی^۱، بانک اطلاعات نشریات ایران^۲، پایگاه تخصصی مجلات نور^۳، ایران داک و کتابخانه ملی ایران. با توجه به ماهیت پژوهش روش نمونه‌گیری از نوع هدفمند بود؛ به طوری که با بهره‌گیری از کلیدواژه‌های معتبر تعیین شده به بررسی کلیه پژوهش‌های در دسترس حوزه مشارکت در فعالیت‌های بدنی و ورزشی دانش‌آموزان پرداخته شد و مطالعاتی که در راستای هدف‌های تحقیق بوده و براساس ملاک‌های ورود (نماینه شده در جدول شماره ۱) شرایط لازم را داشتند انتخاب شدند. سرانجام از میان کلیه پژوهش‌های انجام شده که برابر با ۸۹ پژوهش بود در مجموع ۲۲ پژوهش انتخاب گردید و با توجه به اینکه هر کدام از این پژوهش‌ها چندین فرضیه را آزمون کرده بودند تعداد ۱۰۱ اندازه اثر از آن‌ها به‌دست آمد. به‌منظور انتخاب پژوهش‌های اولیه ابتدا کلید واژه‌های معتبر براساس مرور پیشینه پژوهش تعیین گردید. این کلید واژه‌ها عبارت بودند از: مشارکت ورزشی، مشارکت در فعالیت‌بدنی، مشارکت ورزشی دانش‌آموزان، عوامل مؤثر، موانع مؤثر، شتاب‌دهنده‌ها، بازدارنده‌ها، محدودیت-کننده‌ها، تسهیل‌گرا، ورزش دانش‌آموزان. شایان ذکر است جهت تعیین کلید واژه‌های نامبرده ضمن بررسی مباحث

۱. SID

۲. Magiran

۳. Noormags

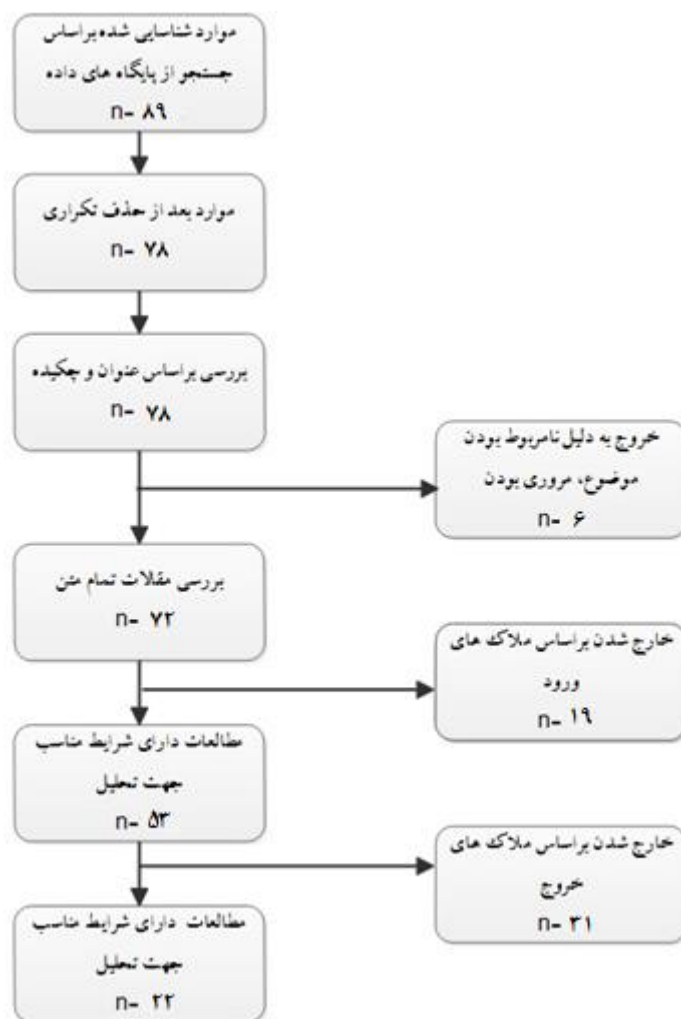
تجربی و نظری حوزه مورد نظر با تعدادی از صاحب نظران و محققان حوزه ورزش دانش آموزی مشورت شد. همچنین به منظور انتخاب نمونه‌ی پژوهش از پژوهش‌های اولیه چندین ملاک ورود و خروج در نظر گرفته شد. هدف از این کار انتخاب پژوهش‌های مرتبط و در عین حال مناسب بود. این ملاک‌ها در جدول (۱) ارائه شده است:

جدول ۱- ملاک‌های ورود و خروج مطالعات به فراتحلیل

ملاک‌های خروج	ملاک‌های ورود
پژوهش‌هایی که اطلاعات لازم را برای محاسبه اندازه و سایر اطلاعات لازم برای تحلیل‌ها گزارش نکرده بودند.	کلیه پژوهش‌های مرتبط با موضوع پژوهش که بین سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۴۰۰ انجام و منتشر شده بودند.
پژوهش‌های که در همایش‌ها منتشر شده بودند به دلیل اینکه احتمال داده می‌شد روند داوری منسجمی را پشت سرنگذاشته باشند در فرایند تحلیل دخالت داده نشد.	کلیه پژوهش‌های مرتبط با موضوع پژوهش که در قالب مقاله پژوهشی و پایان‌نامه و رساله دکتری نگاشته شده بودند.
مقالات مستخرج از پایان‌نامه‌ها که پایان‌نامه‌های آن مورد تحلیل قرار گرفته است (یا برعکس) و اطلاعات آن‌ها دوبار جمع‌آوری شده باشد.	پژوهش‌های که به بررسی عوامل مؤثر بر مشارکت ورزشی دانش‌آموزان پرداخته بودند.
پژوهش‌های واحدی که با عناوین مختلف در مجلات و فصلنامه‌های مختلف به چاپ رسیده بودند.	پژوهش‌هایی که ضمن دارا بودن سایر ملاک‌ها، داده‌های کافی برای محاسبه اندازه اثر و سایر تحلیل‌ها را گزارش کرده بودند.
پژوهش‌هایی که با روش‌های غیر از روش تحلیلی مورد نظر به انجام رسیده بودند.	پژوهش‌هایی که به صورت اینترنتی به آن‌ها دسترسی وجود داشت.
پایان‌نامه‌های که علاوه بر دانشگاه در مؤسسات و سازمان‌های دیگر نیز ارائه شده بودند.	پژوهش‌های که در سطح کارشناسی ارشد و دکتری انجام شده بودند.

در پژوهش حاضر به منظور جمع‌آوری اطلاعات از پژوهش‌های اولیه از چک‌لیست طراحی شده استفاده شد. با استفاده از چک لیست مذکور سه دسته اطلاعات از پژوهش‌های اولیه استخراج و دسته‌بندی شدند: ۱- اطلاعات کتابشناختی که در برگیرنده‌ی مشخصات پژوهش‌گران، عنوان کامل، نام مجله، سال انتشار و ... بود. ۲- اطلاعات روش‌شناختی که در برگیرنده‌ی اهداف و فرضیه‌های پژوهش، متغیرهای مستقل، وابسته، تعدیل‌کننده، تعاریف عملیاتی متغیرها، جامعه و نمونه آماری، روش نمونه‌گیری، روش تحقیق، ابزار اندازه‌گیری و مقادیر پایایی و روایی آن‌ها و غیره بود. ۳- اطلاعات لازم برای محاسبه‌ی اندازه اثر شامل میانگین و انحراف معیارها، حجم نمونه،

مقدار آماره آزمون، مقادیر همبستگی، مقادیر سطح معناداری، ضرایب استاندارد و غیره بود. در ادامه بر مبنای چک لیست‌ها، اطلاعات گردآوری و دسته‌بندی گردید تا در مراحل بعدی فراتحلیل مورد استفاده قرار گیرد. لازم به ذکر است اطلاعات مربوط به پژوهش‌های حذف شده و فرایند جستجو، بررسی و انتخاب پژوهش‌ها در قالب شکل (۱) ارائه شده است.

شکل ۱- چارت گردشی انتخاب مطالعات نهایی در مراحل مختلف نمونه گیری

در این مطالعه جهت اطمینان از اعتبار بیرونی از معیارهای شادیش، کوک و کمپل^۱ (۲۰۰۲) که بر پنج اصل تعمیم نتایج شامل شباهت سطحی^۲، دوری از بی‌ربطی^۳، ایجاد تمایز^۴، درونی‌یابی و برون‌یابی^۵ و تبیین علی^۶ تأکید می‌کند، استفاده شد. جهت رعایت اصل شباهت سطحی در این تحقیق از مقیاس‌های که دارای سازه مشابه بودند استفاده شد. در بحث دوری از بی‌ربطی صرفاً پژوهش‌هایی که مرتبط با موضوع تحقیق بودند و در پایگاه‌های علمی منتشر شده انتخاب شدند. در زمینه تمایز در این پژوهش اطلاعات جزئی پیرامون مطالعات انتخاب شده به‌طور مفصل ارائه شد تا مشخص گردد تحت چه شرایطی و بسترهایی یافته‌های آن‌ها گزارش شده است. همچنین پیرامون رعایت اصل درونی‌یابی و برون‌یابی شرایط خارج از مطالعه و اینکه مطالعات انتخاب شده تحت چه شرایطی در آن برهه از زمان منتشر شده بودند دخالت داده نشد. سرانجام به‌منظور تبیین علی در این تحقیق مشخص گردید که تحت تأثیر چه عواملی مشارکت در فعالیت‌های بدنی دانش‌آموزان رخ می‌دهد. علاوه بر این، جهت اطمینان از اعتبار درونی از معیارهای کوپر، هجز و والتین^۷ (۲۰۰۹) که ۹ مورد است استفاده شد. اولین مورد این بود که در مطالعه حاضر از مطالعات اولیه نامعتبر استفاده شد. مورد دوم این بود که پژوهش‌هایی انتخابی نهایی تمام اطلاعات لازم را برای محاسبه اندازه اثر داشتند. مورد سوم این بود که به جزئیات اطلاعات لازم برای محاسبه اندازه اثر اشاره شد. در مورد چهارم تلاش شد سوگیری زمانی اجتناب شود و به این منظور همواره آنچه که مرتبط با انجام فراتحلیل بود مورد توجه قرار گرفت. در مورد پنجم میزان تورش انتشار بررسی، ارزیابی و پس از کسب اطمینان از عدم تورش انتشار تحلیل‌های نهایی انجام شد. در مورد ششم سعی شد در محاسبه اندازه اثرات سوگیری رخ ندهد و به این منظور در همه تحقیقات نهایی صرفاً از حجم نمونه و مقدار همبستگی برای محاسبه اندازه اثرات استفاده شد. در مورد هفتم نیز جهت تحقق استقلال آماری جمع‌آوری اطلاعات برای محاسبه اندازه اثرات از یک جامعه (دانش‌آموزان) انتخاب شد و از تحلیل تحقیق‌هایی که با چند عنوان چاپ شده بودند و نتایج مشابهی داشتند اجتناب شد. در مورد هشتم اندازه اثرات ورزشی هر مطالعه در نظر گرفته شد به این معنی که مطالعاتی که حجم نمونه‌های بسیار پایینی داشتند انتخاب نشدند. سرانجام در مورد نهم هنگام تحلیل اثرات ثابت و تصادفی پیش‌فرض‌هایی مرتبط به آن‌ها در نظر گرفته شد و برحسب این پیش‌فرض‌ها نتایج حاصله تفسیر و تعبیر شد. سرانجام جهت تجزیه و تحلیل پژوهش‌های اولیه از اندازه اثر به تفکیک هر مطالعه، اندازه اثر ترکیبی با دو مدل اثرات ثابت و تصادفی، نمودار قیفی، تحلیل حساسیت، آزمون همگنی، مجذور I و آماره NF-S استفاده

۱. Shadish, Cook & Campbell

۲. Surface similarity

۳. Ruling out irrelevancies

۴. Making discriminations

۵. Interpolation and extrapolation

۶. Causal explanation

۷. Cooper, Hedges & Valentine

شد. همچنین نوع شاخص اندازه اثر استفاده شده شاخص r بود که با کمک نرم افزار CMA نسخه ۲ انجام گرفت.

نتایج

جدول ۲، توزیع پژوهش‌های بررسی شده در این تحقیق بر حسب زمان را نشان می‌دهد. بالاترین نرخ پژوهش‌های انجام شده مربوط به سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ می‌باشد که نشان می‌دهد اقبال پژوهشگران به بررسی عوامل و موانع مؤثر بر مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی در این سال‌ها بیشتر بوده است.

جدول ۲- فراوانی پژوهش‌های بررسی شده از نظر سال در ارتباط با موضوع تحقیق

سال انجام تحقیق	فراوانی	سال انجام تحقیق	فراوانی
۱۳۸۸	۱	۱۳۹۴	۳
۱۳۸۹	۱	۱۳۹۵	۲
۱۳۹۰	۱	۱۳۹۶	۲
۱۳۹۱	۲	۱۳۹۸	۲
۱۳۹۲	۳	۱۳۹۹	۲
۱۳۹۳	۲	۱۴۰۰	۱
مجموع = ۲۲ تحقیق			

جدول شماره ۳، به بررسی پژوهش‌های تحت بررسی از نظر روش پژوهش، حجم نمونه و روش نمونه‌گیری اختصاص دارد. بر مبنای اطلاعات ارائه شده روش توصیفی - همبستگی غالب‌ترین روش انتخاب شده از سوی پژوهش‌گران بوده است، بیشترین حجم نمونه در مطالعات بررسی شده برابر با ۸۰۰ نفر و کمترین آن نیز برابر با ۲۱۶ نفر بود. علاوه بر این غالب‌ترین روش انتخاب نمونه‌ها در پژوهش‌های بررسی شده از نوع نمونه‌گیری در دسترس بود.

جدول ۳- بررسی پژوهش‌های بررسی شده از نظر روش پژوهش، حجم نمونه و روش نمونه‌گیری

کد مطالعه	نویسندگان	نوع اثر	روش پژوهش	حجم نمونه	روش نمونه‌گیری
۱	بلغوریان (۱۳۸۹)	پایان‌نامه	توصیفی - پیمایشی	۳۸۲ نفر	نمونه‌گیری خوشه‌ای
۲	منوچهری‌نژاد (۱۳۹۱)	پایان‌نامه	توصیفی - همبستگی	۴۱۵ نفر	نمونه‌گیری تصادفی
۳	حاجی عباسی فرهود (۱۳۹۱)	پایان‌نامه	توصیفی - همبستگی	۳۳۷ نفر	نمونه‌گیری تصادفی
۴	شیرین‌نژاد (۱۳۹۳)	پایان‌نامه	توصیفی - همبستگی	۳۰۰ نفر	خوشه‌ای تصادفی

۵	صفرزایی (۱۳۹۵)	پایان نامه	همبستگی	۶۰۰ نفر	نمونه گیری هدفمند
۶	مسعودی (۱۳۹۶)	پایان نامه	همبستگی	۳۸۳ نفر	نمونه گیری خوشه ای
۷	نعمت زاده (۱۳۹۳)	پایان نامه	همبستگی	۴۰۰ نفر	نمونه گیری تصادفی طبقه ای
۸	امرایبی (۱۳۹۴)	پایان نامه	توصیفی - تحلیلی	۳۷۵ نفر	نمونه گیری تصادفی طبقه ای
۹	منوچهری نژاد و همکاران (۱۳۹۴)	مقاله	توصیفی - پیمایشی	۴۱۵ نفر	نمونه گیری خوشه ای طبقه ای
۱۰	قاسمیان و غفوری (۱۳۹۴)	مقاله	توصیفی - پیمایشی	۴۰۰ نفر	نمونه گیری تصادفی خوشه ای
۱۱	پارسامهر و نیک نژاد (۱۳۹۰)	مقاله	پیمایشی	۳۱۹ نفر	نمونه گیری تصادفی
۱۲	یوسفی و همکاران (۱۳۹۶)	مقاله	توصیفی - پیمایشی	۳۰۷ نفر	نمونه گیری خوشه ای
۱۳	اناری و قاسمی (۱۳۹۹)	مقاله	پیمایشی	۳۸۴ نفر	نمونه گیری تصادفی خوشه ای
۱۴	چراغی (۱۳۸۸)	پایان نامه	پیمایشی	۳۸۰ نفر	نمونه گیری خوشه ای
۱۵	مومنی و همکاران (۱۳۹۸)	مقاله	توصیفی - همبستگی	۳۶۰ نفر	نمونه گیری تصادفی
۱۶	پارسامهر و همکاران (۱۳۹۲)	مقاله	پیمایشی	۳۸۲ نفر	نمونه گیری خوشه ای تصادفی
۱۷	دراهمکی و مقدسی (۱۳۹۸)	مقاله	پیمایشی	۳۵۰ نفر	نمونه گیری طبقه ای خوشه ای
۱۸	نजारزاده هاچه سو و همکاران (۱۳۹۹)	مقاله	توصیفی - همبستگی	۴۰۰ نفر	نمونه گیری خوشه ای
۱۹	پارسامهر و همکاران (۱۳۹۲)	مقاله	پیمایشی	۳۸۰ نفر	نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای
۲۰	خداپرست و همکاران (۱۴۰۰)	مقاله	توصیفی - همبستگی	۲۱۶ نفر	نمونه گیری تصادفی ساده
۲۱	مازیاری و همکاران (۱۳۹۵)	مقاله	توصیفی - همبستگی	۳۸۱ نفر	نمونه گیری تصادفی خوشه ای
۲۲	عبدالهی (۱۳۹۲)	مقاله	علی - همبستگی	۸۰۰ نفر	نمونه گیری تصادفی چند مرحله ای

همانطور که اشاره شد، نتایج جستجوها براساس ملاک‌های ورود و خروج منجر به شناسایی ۲۲ مطالعه شد که از این تعداد ۱۰۱ اندازه اثر به دست آمد. در جدول (۴) خلاصه اطلاعات مربوط به پژوهش‌های اولیه و اندازه‌های اثر استخراج شده (براساس اندازه اثر r) از این مطالعات ارائه شده است. همانطور که مشخص است اکثر قریب به اتفاق اندازه‌های اثرهای ارائه شده به جزء ۱۸ مورد معنادار هستند.

جدول ۴- اندازه اثر عوامل و موانع موثر بر مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی

کد مطالعه	متغیرهای مستقل	اندازه اثر r	حد پایین	حد بالا	Z	سطح معناداری
۱	سن	۰/۱۴۱	۰/۰۴۱	۰/۲۳۸	۲/۷۶۳	۰/۰۰۶
	تحصیلات	۰/۰۳۸	-۰/۰۶۳	۰/۱۳۸	۰/۷۴۰	۰/۴۵۹
	میزان تحصیلات پدر	-۰/۰۵۴	-۰/۱۵۴	۰/۰۴۷	-۱/۰۵۲	۰/۲۹۳
	میزان تحصیلات مادر	-۰/۱۱۷	-۰/۲۱۵	-۰/۰۱۷	-۲/۲۸۸	۰/۰۲۲
	شبکه‌های اجتماعی	۰/۳۸۲	۰/۲۹۳	۰/۴۶۵	۷/۸۳۴	۰/۰۰۱
	هنجار اجتماعی	۰/۱۴۴	۰/۰۴۴	۰/۲۴۱	۲/۸۲۳	۰/۰۰۵
	مشارکت اجتماعی	۰/۱۶۲	۰/۰۶۳	۰/۲۵۸	۳/۱۸۲	۰/۰۰۱
	احساس امنیت	۰/۲۱۳	۰/۱۱۵	۰/۳۰۷	۴/۲۱۱	۰/۰۰۱
۲	روابط افراد درون خانواده	۰/۱۴۰	۰/۲۳۳	۰/۰۴۴	۲/۸۶۰	۰/۰۰۴
	روابط اجتماعی	۰/۰۱۶	-۰/۰۸۰	۰/۱۱۲	۰/۳۲۵	۰/۷۴۵
	حمایت خانواده	-۰/۱۰۰	-۰/۱۹۴	-۰/۰۰۴	-۲/۰۳۷	۰/۰۴۲
	رفتار یاری‌گرایانه	-۰/۰۸۰	-۰/۱۷۵	۰/۰۱۶	-۱/۶۲۷	۰/۱۰۴
	حمایت اجتماعی	۰/۰۹۰	-۰/۰۰۶	۰/۱۸۵	۱/۸۳۲	۰/۰۶۷
	اعتماد اجتماعی	-۰/۳۸۰	-۰/۴۵۹	-۰/۲۹۵	-۸/۱۲۰	۰/۰۰۱
	اعتماد درون خانواده	۰/۹۱۰	۰/۸۹۲	۰/۹۲۵	۳۱/۰۰۵	۰/۰۰۱
	عضویت در نهادهای داوطلبانه	۰/۳۴۰	۰/۲۵۲	۰/۴۲۲	۷/۱۸۷	۰/۰۰۱
۳	عوامل شخصی	۰/۱۶۴	۰/۰۵۸	۰/۲۶۶	۳/۰۲۵	۰/۰۰۲
	عوامل خانوادگی	-۰/۰۰۲	-۰/۱۷۶	۰/۰۳۷	-۱/۲۸۱	۰/۲۰۰
	عوامل اقتصادی	-۰/۱۱۵	-۰/۱۰۹	۰/۱۰۵	-۰/۰۳۷	۰/۹۷۱
	عوامل اجتماعی	-۰/۰۲۶	-۰/۲۱۹	۰/۰۰۸	-۲/۱۱۱	۰/۰۳۵
	عوامل مدیریتی	-۰/۰۳۶	-۰/۱۳۲	۰/۰۸۱	-۰/۴۷۵	۰/۶۳۵
	موانع شخصی	-۰/۱۲۶	-۰/۱۴۲	۰/۰۷۱	-۰/۶۵۸	۰/۵۱۰
	موانع خانوادگی	-۰/۱۳۲	-۰/۲۳۰	-۰/۰۱۹	-۲/۳۱۵	۰/۰۲۱

۰/۰۱۵	-۲/۴۲۷	۰/۰۲۶	-۰/۲۳۶	۰/۰۹۸	موانع اقتصادی	
۰/۰۷۲	-۱/۷۹۷	۰/۰۰۹	-۰/۲۰۳	-۰/۱۳۶	موانع اجتماعی	
۰/۰۱۲	-۲/۵۰۱	-۰/۰۳۰	-۰/۲۳۹	-۰/۰۷۰	موانع مدیریتی	
۰/۰۰۱	۵/۷۹۲	۰/۴۲۲	۰/۲۱۹	۰/۳۲۴	وضعیت اقتصادی- اجتماعی	۴
۰/۹۶۱	۰/۰۴۹	۰/۰۸۲	-۰/۰۷۸	۰/۰۰۲	وضعیت اقتصادی- اجتماعی	۵
۰/۰۰۱	۴/۵۹۸	۰/۲۶۲	۰/۱۰۸	۰/۱۸۶	عوامل روان‌شناختی فردی	
۰/۱۷۲	۱/۳۶۷	۰/۱۶۹	-۰/۰۳۰	۰/۰۷۰	وضعیت ایمنی	۶
۰/۰۰۱	-۳/۸۷۴	-۰/۰۹۶	-۰/۲۸۵	-۰/۱۹۲	خودکارآمدی	۷
۰/۰۰۱	-۱۷/۷۱۷	-۰/۶۵۹	-۰/۷۵۶	-۰/۷۱۱	شاخص فعالیت بدنی	
۰/۰۰۱	۲۴/۴۳۸	۰/۸۷۸	۰/۸۲۳	۰/۸۵۳	وضعیت اقتصادی- اجتماعی	۸
۰/۰۰۱	۹/۹۱۲	۰/۵۴۸	۰/۳۹۰	۰/۴۷۳	انگیزه	
۰/۱۶۴	۱/۳۹۱	۰/۱۷۲	-۰/۰۲۹	۰/۰۷۲	تحصیلات والدین	
۰/۰۰۱	۷/۱۸۷	۰/۴۲۲	۰/۲۵۲	۰/۳۴۰	عضویت در نهادهای داوطلبانه	۹
۰/۰۰۴	۲/۸۶۰	۰/۲۳۳	۰/۰۴۴	۰/۱۴۰	روابط درون خانواده	
۰/۷۴۵	۰/۳۲۵	۰/۱۱۲	-۰/۰۸۰	۰/۰۱۶	روابط اجتماعی	
۰/۰۴۲	-۲/۰۳۷	-۰/۰۰۴	-۰/۱۹۴	-۰/۱۰۰	حمایت خانواده	
۰/۰۶۷	۱/۸۳۲	۰/۱۸۵	-۰/۰۰۶	۰/۰۹۰	حمایت اجتماعی	
۰/۰۰۱	۳۱/۰۰۵	۰/۹۲۵	۰/۸۹۲	۰/۹۱۰	اعتماد درون‌خانواده	
۰/۵۴۲	۰/۶۰۹	۰/۱۲۶	-۰/۰۶۶	۰/۰۳۰	اعتماد اجتماعی	
۰/۱۰۴	-۱/۶۲۷	۰/۰۱۶	-۰/۱۷۵	-۰/۰۸۰	رفتار یاری‌گرایانه	
۰/۰۰۱	۷/۶۷۰	۰/۴۴۹	۰/۲۷۹	۰/۳۶۷	رنگ	۱۰
۰/۰۰۱	۹/۰۱۷	۰/۵۰۱	۰/۳۴۰	۰/۴۲۴	بافت و مصالح	
۰/۰۰۱	۱۰/۲۱۴	۰/۵۴۵	۰/۳۹۲	۰/۴۷۲	عناصر معماری	
۰/۰۹۰	-۱/۶۹۴	۰/۰۱۵	-۰/۲۰۳	-۰/۰۹۵	حمایت‌های احساسی- عاطفی	۱۱
۰/۰۰۱	-۳/۱۹۸	-۰/۰۷۰	-۰/۲۸۲	-۰/۱۷۸	حمایت‌های مبتنی بر همراهی	
۰/۰۰۱	-۴/۵۰۲	۰/۳۴۸	۰/۱۴۲	-۰/۲۴۸	حمایت‌های مبتنی بر حل مشکل	
۰/۰۰۱	۴/۲۶۸	۰/۳۴۳	۰/۱۳۲	۰/۲۴۰	خودکارآمدی	۱۲
۰/۰۰۱	۳/۳۵۴	۰/۲۹۶	۰/۰۸۰	۰/۱۹۰	حمایت والدین	
۰/۰۰۱	۵/۳۹۷	۰/۳۹۹	۰/۱۹۵	۰/۳۰۰	حمایت دوستان	
۰/۰۰۲	۳/۱۷۳	۰/۲۸۶	۰/۰۶۹	۰/۱۸۰	محیط فیزیکی	

۰/۰۰۱	۹/۰۴۹	۰/۵۱۱	۰/۳۴۸	۰/۴۳۳	مصرف رسانه‌ای	۱۳
۰/۰۰۲	۳/۰۵۴	۰/۲۵۳	۰/۰۵۶	۰/۱۵۶	پایگاه اقتصادی- اجتماعی	۱۴
۰/۰۰۱	۶/۵۲۶	۰/۴۱۱	۰/۲۳۱	۰/۲۴۰	اجتماعی بودن	
۰/۰۰۱	۴/۷۵۳	۰/۳۳۳	۰/۱۴۳	۰/۴۳۵	مشارکت اجتماعی	
۰/۰۰۱	۹/۰۴۹	۰/۵۱۳	۰/۳۵۰	۰/۲۴۷	احساس تعلق به گروه	
۰/۰۰۱	۴/۸۹۷	۰/۳۳۹	۰/۱۵۰	۰/۴۳۵	اعتماد اجتماعی	
۰/۰۰۱	۹/۰۴۹	۰/۵۱۳	۰/۳۵۰	۰/۲۷۳	تعاملات اجتماعی	
۰/۰۰۱	۵/۴۳۹	۰/۳۶۴	۰/۱۰۷	۰/۳۶۵	دیگران مهم	
۰/۰۰۱	۷/۴۳۰	۰/۴۴۹	۰/۲۷۴	۰/۳۴۱	راهنمایی دیگران مهم	
۰/۰۰۱	۶/۸۹۷	۰/۴۲۷	۰/۲۴۹	۰/۳۳۶	تشویق دیگران مهم	
۰/۰۰۱	۶/۷۸۸	۰/۴۲۲	۰/۲۴۴	۰/۳۲۴	مشارکت دیگران مهم	
۰/۰۰۱	۱۴/۳۲۵	۰/۶۹۷	۰/۵۷۵	۰/۶۴۰	سرمایه روان‌شناختی	۱۵
۰/۰۰۱	۷/۸۳۴	۰/۴۶۵	۰/۹۳/۲	۰/۳۸۲	شبکه‌های اجتماعی	۱۶
۰/۰۰۱	۴/۲۱۱	۰/۳۰۷	۰/۱۱۵	۰/۲۱۳	امنیت اجتماعی	
۰/۰۰۱	۶/۷۸۵	۰/۲۸۷	۰/۰۹۳	۰/۱۹۲	اعتماد به آشنایان	
۰/۰۰۱	۴/۹۷۲	۰/۳۴۲	۰/۱۵۴	۰/۲۵۰	اعتماد به غریبه‌ها	
۰/۰۰۱	۳/۹۶۷	۰/۲۹۵	۰/۱۰۳	۰/۲۰۱	اعتماد به سیاست‌مداران و سازمان‌های دولتی	
۰/۰۰۵	۲/۸۲۳	۰/۲۴۱	۰/۰۴۴	۰/۱۴۴	هنجارهای اجتماعی	
۰/۰۰۱	۶/۱۸۲	۰/۲۵۸	۰/۰۶۳	۰/۱۶۲	مشارکت اجتماعی	
۰/۰۰۵	۲/۸۱۵	۰/۲۵۱	۰/۰۴۶	۰/۱۵۰	امنیت اجتماعی	۱۷
۰/۲۰۵	۱/۲۶۹	۰/۱۷۲	-۰/۰۳۷	۰/۰۶۸	اعتماد اجتماعی	
۰/۰۰۱	۴/۱۶۶	۰/۳۱۸	۰/۱۱۸	۰/۲۲۰	تعلق اجتماعی	
۰/۰۰۱	۴/۹۷۷	۰/۳۵۶	۰/۱۶۱	۰/۲۶۱	تعامل اجتماعی	
۰/۰۰۱	۷/۶۰۵	۰/۴۷۳	۰/۲۹۴	۰/۳۸۷	مشارکت اجتماعی	
۰/۰۰۱	۵/۹۹۲	۰/۴۰۳	۰/۲۱۳	۰/۳۱۱	حمایت اجتماعی	
۰/۰۲۲	۵/۲۸۴	۰/۲۲۴	۰/۰۱۷	۰/۱۲۲	هنجار اجتماعی	
۰/۰۰۱	۹/۴۰۹	۰/۵۱۶	۰/۳۵۷	۰/۴۴۰	رضایت	۱۸
۰/۰۰۱	۱۰/۹۴۵	۰/۵۷۰	۰/۴۲۳	۰/۵۰۰	انگیزه ورزشی	
۰/۰۱۱	۲/۵۵۸	۰/۲۲۹	۰/۰۳۱	۰/۱۳۱	حمایت خانواده	۱۹
۰/۲۴۳	۱/۱۶۶	۰/۱۶۰	-۰/۰۴۱	۰/۰۶۰	حمایت معلم	

۰/۰۰۱	۴/۱۸۰	۰/۳۰۶	۰/۱۱۴	۰/۲۱۲	حمایت دوستان	
۰/۰۰۱	۶/۸۱۵	۰/۲۸۹	۰/۰۹۵	۰/۱۹۴	ارزش ادراک شده	
۰/۰۰۱	۶/۸۳۱	۰/۴۲۴	۰/۲۴۶	۰/۳۳۸	توانایی ادراک شده	
۰/۰۰۱	۴/۲۳۰	۰/۴۰۰	۰/۱۵۴	۰/۲۸۲	تصویر بدن	۲۰
۰/۰۰۳	۲/۹۸۹	۰/۳۲۷	۰/۰۷۰	۰/۲۰۲	خودکارآمدی	
۰/۰۰۸	۵/۶۵۶	۰/۳۰۶	۰/۰۴۸	۰/۱۸۰	عزت نفس	
۰/۰۰۱	-۳/۵۳۸	-۰/۰۸۱	-۰/۲۷۵	-۰/۱۸۰	کمبود توانایی	۲۱
۰/۰۰۸	-۲/۶۶۱	-۰/۰۳۶	-۰/۲۳۳	-۰/۱۳۶	تلاش ناکافی	
۰/۰۰۱	-۴/۲۶۷	-۰/۱۱۸	-۰/۳۱۰	-۰/۲۱۶	ارشمند نبودن فعالیت	
۰/۰۰۱	-۴/۵۷۴	-۰/۱۳۴	-۰/۳۲۴	-۰/۲۳۱	جذاب نبودن فعالیت	
۰/۰۰۱	۱۵/۱۳۴	۰/۵۴۱	۰/۴۳۵	۰/۴۹۰	باور به تندرستی ناشی از ورزش	۲۲
۰/۰۰۱	۱۵/۸۱۰	۰/۵۵۸	۰/۴۵۵	۰/۵۰۸	نگرش والدین به ورزش دختران	
۰/۰۰۱	۱۴/۵۰۹	۰/۵۲۵	۰/۴۱۷	۰/۴۷۳	امکانات و محدودیت‌های ورزشی	
۰/۰۰۱	۷/۳۳۱	۰/۳۱۸	۰/۱۸۸	۰/۲۵۴	انگیزه شخصی از فعالیت ورزشی	
۰/۰۰۱	۱۱/۶۲۶	۰/۴۴۷	۰/۳۳۰	۰/۳۹۰	ارزش‌گذاری ورزش دختران توسط جامعه و محیط	
۰/۰۰۱	۱۰/۹۹۸	۰/۴۲۹	۰/۳۱۰	۰/۳۷۱	اهمیت ورزش از نظر دختران	
۰/۰۰۱	۱۱/۳۹۳	۰/۴۴۱	۰/۳۲۲	۰/۳۸۳	آگاهی از تأثیر ورزش	
۰/۰۰۱	۱۲/۶۷۳	۰/۴۷۶	۰/۳۶۲	۰/۴۲۱	تجارب تلخ ورزش در مدرسه	

براساس طبقه‌بندی مرسوم برای میزان شدت‌های اثر می‌توان شدت، صحت و قدرت تأثیر متغیرهای ارائه شده در قالب فرضیه‌ها را در سه دسته اندازه اثر دسته‌بندی کرد (جدول ۵).

جدول ۵- دسته‌بندی شدت‌های اندازه اثر

شدت اثر	اندازه اثر
اندازه اثر کم (ضعیف)	۰/۱ تا ۰/۳
اندازه اثر متوسط	۰/۳ تا ۰/۵

اندازه اثر زیاد (قوی)	۰/۵ تا ۰/۸
-----------------------	------------

دسته اول، آن گروه از متغیرهاست که تأثیرگذاری بین آن‌ها ضعیف بوده و امکان عدم تأیید فرضیه این پژوهش‌ها در مطالعات مشابه زیاد است. شایان ذکر است، متغیرهای نامبرده جزء متغیرهای هستند که شدت اثر آن‌ها کوچک است و مقادیر شدت اثر این متغیرها در فاصله بین ۰/۱ تا ۰/۳ قرار می‌گیرد. براساس مندرجات جدول (۴)، در بحث عوامل مؤثر (شتاب‌دهنده‌ها) متغیرهای سن، میزان تحصیلات مادر، هنجارهای اجتماعی، مشارکت اجتماعی، احساس امنیت، روابط افراد درون خانواده، حمایت خانواده، عوامل شخصی، عوامل اجتماعی، عوامل روان‌شناختی فردی، خودکارآمدی، حمایت‌های مبتنی بر همراهی، حمایت‌های مبتنی بر حل مشکل، حمایت والدین، حمایت دوستان، محیط فیزیکی، پایگاه اقتصادی- اجتماعی، اجتماعی بودن، احساس تعلق به گروه، تعاملات اجتماعی، امنیت اجتماعی، اعتماد به آشنایان، اعتماد به غریبه‌ها، اعتماد به سیاست‌مداران و سازمان‌های دولتی، هنجارهای اجتماعی، مشارکت اجتماعی، تعلق اجتماعی، حمایت خانواده، ارزش درک شده، تصویر بدن، خودکارآمدی، عزت نفس و انگیزه شخصی از فعالیت ورزشی در این دسته قرار می‌گیرند. همچنین در بحث موانع مؤثر (بازدارنده‌ها) متغیرهای موانع خانوادگی، موانع اقتصادی، موانع مدیریتی، کمبود توانایی، تلاش ناکافی، ارزشمند نبودن فعالیت و جذاب نبودن فعالیت در این دسته قرار می‌گیرند.

گروه دوم، متغیرهای هستند که مقادیر اندازه اثر آن‌ها متوسط است و بین ۰/۳ و ۰/۵ قرار دارد. فرضیه‌های این گروه نسبت به گروه‌های قبل از قوت و اطمینان بیشتری برخوردار است و روابط تأیید شده بین متغیرهای این دسته با مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های بدنی بیش از دسته اول قابل اتکات است. براساس مندرجات جدول (۴)، این متغیرها در زمینه عوامل مؤثر شامل شبکه‌های اجتماعی، اعتماد اجتماعی، عضویت در نهادهای داوطلبانه، وضعیت اقتصادی- اجتماعی (شایان ذکر است در برخی از تحقیقات اندازه اثر متغیر موصوف پایین، در برخی غیرمعنادار و در برخی نیز متوسط است به این خاطر تکرار شده است)، انگیزه، رنگ، بافت و مصالح، عناصر معماری، مصرف رسانه‌ای، مشارکت اجتماعی، دیگران مهم، راهنمایی دیگران مهم، تشویق دیگران مهم، مشارکت دیگران مهم، حمایت اجتماعی، رضایت، توانایی ادراک شده، باور به تندرستی ناشی از ورزش، اهمیت ورزش از نظر دختران و آگاهی از تأثیر ورزش و در زمینه موانع مؤثر شامل امکانات و محدودیت‌های ورزشی، ارزش‌گذاری ورزش دختران توسط جامعه و محیط و تجارت تلخ ورزش در مدرسه می‌باشد.

و دسته آخر متغیرهای هستند که از شدت اثر بالایی برخوردارند و مقادیر شدت آن‌ها بین ۰/۵ و ۰/۸ است. این متغیرها دارای قوت و اطمینان بسیار بالایی می‌باشند و این موضوع را می‌توان به این شکل تعبیر کرد که اگر در پژوهش‌هایی از این نوع، فرضیه‌های حاضر مورد بررسی و آزمون مجدد قرار گیرد، به احتمال بسیار بالا دوباره تأثیرگذاری آن‌ها تأیید خواهد شد. براساس مندرجات جدول (۳)، این متغیرها در زمینه عوامل مؤثر شامل شاخص

فعالیت بدنی، وضعیت اقتصادی- اجتماعی، اعتماد درون خانواده و سرمایه روان شناختی و در بحث موانع مؤثر شامل نگرش والدین به ورزش دختران می باشد.

جدول (۶)، اندازه های اثر ترکیبی مدل ثابت و تصادفی مربوط به عوامل و موانع مؤثر بر مشارکت دانش آموزان در فعالیت های ورزشی را نشان می دهد. براساس نتایج این جدول پس از ورود ۱۰۱ اندازه اثر اولیه در فرایند فراتحلیل، اندازه اثر ترکیبی عوامل و موانع مؤثر بر مشارکت دانش آموزان در مدل ثابت معادل ۰/۲۱۸ و در مدل تصادفی معادل ۰/۱۹۸ است که مقادیر هر دو مدل از لحاظ آماری معنادار می باشد.

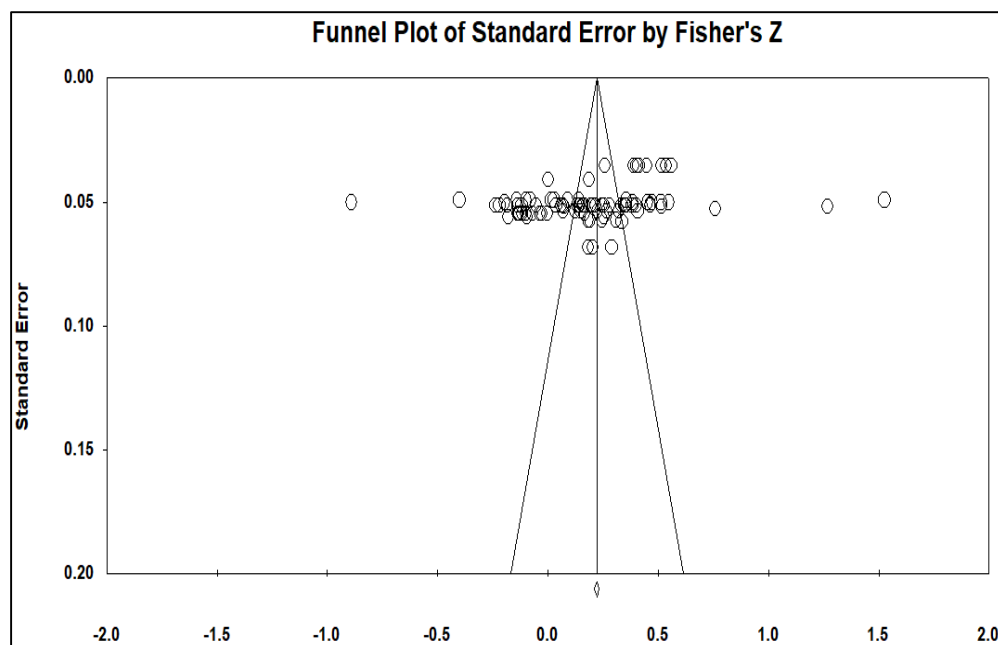
جدول ۶- اندازه اثر ترکیبی عوامل و موانع مؤثر بر مشارکت دانش آموزان در فعالیت های ورزشی

نوع اثر	اندازه اثر r	فاصله اطمینان ۹۵٪		Z	سطح معناداری
		حد پایین	حد بالا		
ثابت	۰/۲۱۸	۰/۲۰۹	۰/۲۲۷	۴۴/۸۱۸	۰/۰۰۱
تصادفی	۰/۱۹۸	۰/۱۳۶	۰/۲۵۹	۶/۱۲۰	۰/۰۰۱

از دیگر تحلیل های انجام شده روی داده ها، بررسی سوگیری انتشار داده های تحقیق است. چرا که یکی از بخش های مهم در فراتحلیل بررسی سوگیری انتشار است. سوگیری انتشار به چاپ نشدن پژوهش های مرتبط با موضوع فراتحلیل است که دارای یافته های غیرمعنادار هستند. برای آگاهی از میزان سوگیری انتشار در فراتحلیل لازم است به تمام پژوهش های مرتبط چاپ شده و چاپ نشده در آن حوزه مراجعه نمود که کاری غیرممکن است. بر همین اساس در فراتحلیل برای آگاهی از این مسئله، از تحلیل حساسیت استفاده می شود. تحلیل حساسیت با دو روش گرافیکی (نمودار قیفی) و شاخص آماری (تعداد امن از تخریب^۱) قابل انجام می باشد. نمودار قیفی^۲ بر این حقیقت استوار است که وزن آماری مطالعه با افزایش نمونه آن افزایش می یابد، بنابراین مطالعات با اندازه نمونه کوچک به صورت گسترده در پایین نمودار پراکنده می شوند و مطالعات با اندازه نمونه بزرگتر در قسمت بالای نمودار نزدیک به میانگین اندازه اثر قرار می گیرند. در نبود هیچ گونه خطایی، نمودار شبیه به یک قیف برعکس می شود و در صورت وجود خطا نمودار قیفی به صورت متقارن در می آید (مصرآبادی، ۱۳۹۵). براساس نتایج نمودار (۱) نبود سوگیری انتشار مشهود است. چرا که مطالعاتی که خطای استاندارد پایین دارند و در بالای قیف جمع می شوند سوگیری انتشار ندارند. اما هرچه مطالعات به سمت پایین قیف کشیده شوند، خطای استاندارد آنها بالا می رود و سوگیری انتشار بیشتر می شود.

۱. Number of missing studies that would bring p-value to > alpha

۲. Funnel plot

نمودار ۱- نمودار قیفی اندازه‌های اثر پژوهش‌های اولیه ($I^2=97/13$)

برای اطمینان از محاسبات و تحلیل‌های انجام گرفته از آزمون N ایمن از خطا کلاسیک^۱ و اوروین^۲ و اصلاح و برازش دوال و توئیدی^۳ استفاده شد. لازم به ذکر است آزمون مذکور از خطای روزنتال تعداد تحقیقات گم‌شده (با اثر میانگین صفر) را محاسبه می‌کند و لازم است به تحلیل‌ها اضافه شود تا عدم معناداری آماری اثر کلی به‌دست آید. سرانجام اینکه ایده اصلی N ایمن از خطا این است که تعداد مطالعات با نتایج صفر را تعیین کنیم و باید برای کاهش احتمال خطای نوع اول سطح معناداری از پیش تعیین شده وجود داشته باشد (قربانی‌زاده، ۱۳۹۷).

جدول ۷- محاسبات N ایمن از خطا کلاسیک

مقدار	شاخص
۴۲/۰۴	مقدار Z برای مطالعات مشاهده شده
۰/۰۰۱	مقدار P برای مطالعات مشاهده شده
۰/۰۵	آلفا
۲	باقیمانده (دنباله)
۱/۹۵۹	Z برای آلفا
۱۰۱	تعداد مطالعات مشاهده شده
۶۳۶۹	تعداد مطالعات گم‌شده که مقدار P را به آلفا می‌رساند

^۱ Classic fail-safe N

^۲ Orwin's fail-safe N

^۳ Duval and Tweedie's trim and fill

با استناد به مندرجات جدول (۷)، باید تعداد ۶۳۶۹ مطالعه دیگر به مطالعات اضافه و بررسی شود تا مقدار P دو دامنه از ۰/۰۵ تجاوز نکند. این بدین معنی است که باید ۶۳۶۹ مطالعه دیگر انجام شود تا در نتایج نهایی محاسبات و تحلیل‌ها خطایی رخ دهد و این نتیجه دقت و صحت بالای اطلاعات و نتایج به‌دست آمده در این پژوهش را نشان می‌دهد. شایان ذکر است تعداد ۶۳۶۹ مورد مطالعه فاصله از خطا، مقدار مناسب و قابل توجهی است.

جدول ۸- محاسبات N ایمن از خطا اوروین

مقدار	شاخص
۰/۲۱۸	مقدار همبستگی در مطالعات مشاهده شده
۰/۰۵	حدود همبستگی ناچیز
۰/۰۰۱	میانگین همبستگی در مطالعات گم‌شده
۳۴۷	تعداد مطالعات گم‌شده مورد نیاز برای پایین آوردن همبستگی به زیر ۰/۰۵

همچنین با استناد به مندرجات جدول (۸)، مشخص شد باید ۳۴۷ مطالعه دیگر انجام شود تا در نتایج نهایی محاسبات و تحلیل‌ها خطایی رخ دهد.

جدول ۹- اصلاح و برازش دوال و تئیدی

مقدار Q	اثر تصادفی			اثر ثابت			شاخص
	حد بالا	حد پایین	تخمین نقطه‌ای	حد بالا	حد پایین	تخمین نقطه‌ای	
تعداد مطالعات مورد نیاز: صفر							
۴۴۰۵/۹۷۷	۰/۲۵۹	۰/۱۳۵	۰/۱۹۸	۰/۲۲۷	۰/۲۰۸	۰/۲۱۸	ارزش مشاهدات
۴۴۰۵/۹۷۷	۰/۲۵۹	۰/۱۳۵	۰/۱۹۸	۰/۲۲۷	۰/۲۰۸	۰/۲۱۸	ارزش تعدیل‌شده

با استناد به نتایج اصلاح و برازش دوال و تئیدی در جدول (۹)، مشخص گردید به مطالعه دیگری نیاز نیست تا این مطالعه و فراتحلیل آن کامل و عاری از نقص شود. پس از اطمینان از عدم سوگیری انتشار به‌منظور تعیین مدل نهایی فراتحلیل یک مجموعه تحلیل ناهمگنی انجام شد که نتایج آن در جدول (۱۰) ارائه شده است. شایان ذکر است آزمون Q کوکران و مجذور شاخص I شیوه‌های عددی تشخیص ناهمگنی هستند؛ در صورتی که مقدار آزمون Q معنادار باشد و نیز مجذور I بزرگ‌تر از ۷۵ باشد، ناهمگنی محرز است (مصرآبادی، ۱۳۹۵).

جدول ۱۰- شاخص‌های ناهمگنی در اندازه‌های اثر عوامل و موانع مؤثر بر مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی

سطح (Q)	درجه آزادی	سطح معناداری	مجذور I
---------	------------	--------------	---------

۴۴۰۵/۹۷۸	۱۰۰	۰/۰۰۱	۹۷/۷۳۰
----------	-----	-------	--------

با استناد به مندرجات جدول (۱۰)، مقدار شاخص Q ، ۴۴۰۵/۹۷۸ به دست آمد که از لحاظ آماری معنادار می باشد. این امر حاکی از وجود تفاوت واقعی در میان اندازه های اثر پژوهش های اولیه است. همچنین مقدار شاخص مجذور I برابر با ۹۷/۷۳۰ حاصل شد که نشان می دهد تقریباً ۹۷ درصد از پراکنش موجود در نتایج پژوهش های اولیه واقعی بوده است. شایان ذکر است این ناهمگونی یافته ها نشان از وجود متغیری های تعدیل کننده نیز دارد که احتمالاً می توانند اندازه اثرهای حاصل شده را تحت تأثیر خود قرار دهند. در چنین شرایطی فراتحلیل گران باید متغیر یا متغیرهای مداخله گری را بررسی نمایند که ممکن است این ناهمگونی به علت تأثیر احتمالی آن ها رخ داده باشد.

شایان ذکر است برخی از فرضیه ها در مطالعات انجام گرفته یکی بود. به این معنی که برخی از مطالعات فرضیه واحدی را آزمون کرده بودند (برای مثال در چندین مطالعه رابطه وضعیت اقتصادی- اجتماعی با مشارکت دانش- آموزان در فعالیت های ورزشی آزمون شده است). در عین حال اندازه اثر فرضیه های موصوف تاحدودی زیاد ناهمگون است که تلفیق آن ها با اندازه اثرهای واحد را غیر موجه می سازد. از این رو برای مرتفع کردن این مسئله یافته های مطالعات پرتکرار به روش ترکیب اندازه اثر به روش اشمیت و هانتز تحلیل دوباره شدند.

جدول ۱۱- یافته های فراتحلیل پژوهش به روش ترکیب اندازه اثر به روش اشمیت و هانتز

متغیر مستقل	تعداد مطالعه	اثرات ترکیبی	Z	سطح معناداری
شبکه های اجتماعی	۲	ثابت	۷/۸۳۴	۰/۰۰۱
		تصادفی	۷/۸۳۴	۰/۰۰۱
هنجار اجتماعی	۳	ثابت	۳/۶۱۹	۰/۰۰۱
		تصادفی	۳/۶۱۹	۰/۰۰۱
مشارکت اجتماعی	۴	ثابت	۱۱/۴۶۲	۰/۰۰۱
		تصادفی	۳/۷۴۰	۰/۰۰۱
روابط افراد درون خانواده	۲	ثابت	۴/۰۴۵	۰/۰۰۱
		تصادفی	۴/۰۴۵	۰/۰۰۱
روابط اجتماعی	۲	ثابت	۰/۳۲۵	۰/۷۴۵
		تصادفی	۰/۳۲۵	۰/۷۴۵
حمایت خانواده (والدین)	۴	ثابت	۳/۶۸۵	۰/۰۰۱
		تصادفی	۰/۹۴۹	۰/۳۴۳
رفتار یاری گرایانه	۲	ثابت	-۱/۶۲۷	۰/۱۰۴

۰/۱۰۴	-۱/۶۲۷	-۰/۰۸۰	تصادفی		
۰/۳۹۸	۰/۸۴۶	۰/۰۲۵	ثابت	۳	حمایت اجتماعی
۰/۷۷۲	۰/۲۹۰	۰/۰۴۰	تصادفی		
۰/۰۰۱	-۳/۳۱۲	-۰/۰۸۴	ثابت	۴	اعتماد اجتماعی
۰/۷۵۱	-۰/۳۱۸	-۰/۰۶۷	تصادفی		
۰/۰۰۱	۷/۱۸۷	۰/۳۴۰	ثابت	۲	عضویت در نهادهای داوطلبانه
۰/۰۰۱	۷/۱۸۷	۰/۳۴۰	تصادفی		
۰/۰۰۱	۱۶/۰۸۶	۰/۴۲۴	ثابت	۳	وضعیت اقتصادی- اجتماعی
۰/۱۷۳	۱/۳۶۳	۰/۴۸۹	تصادفی		
۰/۲۰۳	۱/۲۷۳	۰/۰۴۲	ثابت	۳	خودکارآمدی
۰/۵۷۹	۰/۵۵۵	۰/۰۸۴	تصادفی		
۰/۰۰۱	۱۴/۷۵۸	۰/۴۸۷	ثابت	۲	انگیزه
۰/۰۰۱	۱۴/۷۵۸	۰/۴۸۷	تصادفی		
۰/۰۰۱	۶/۷۱۶	۰/۲۵۲	ثابت	۲	حمایت دوستان
۰/۰۰۱	۵/۵۱۰	۰/۲۵۳	تصادفی		
۰/۰۰۱	۴/۹۷۷	۰/۲۶۱	ثابت	۲	تعاملات اجتماعی
۰/۰۰۱	۷/۳۷۰	۰/۲۶۷	تصادفی		

با استناد به مندرجات جدول (۱۱)، اندازه اثر مجزای متغیرهای موصوف که منجر به اثرات ناهمگنی شده بود (به این معنی که در یک مطالعه اندازه اثر کم و در مطالعه دیگر اندازه اثر متوسط است و این وضعیت تفسیر را با خطا همراه می‌کند) با کاربست اثرات ترکیبی تغییر پیدا کرد. شایان ذکر است یکی از بارزترین تغییرها متعلق به متغیر وضعیت اقتصادی- اجتماعی است که در یک مطالعه اندازه اثر آن غیرمعنادار، در مطالعه‌ای دیگر اندازه اثر آن ضعیف و در مطالعه سوم اندازه اثر آن متوسط گزارش شده بود. با اقتباس از نتایج جدید اندازه اثر وضعیت اقتصادی- اجتماعی به دلیل اینکه بین بازه ۰/۳ تا ۰/۵ قرار دارد از نوع متوسط است.

بحث و نتیجه‌گیری

موضوع مشارکت دانش‌آموزان در فعالیتهای بدنی و ورزشی به دلیل مزایای پرشمار آن طی سال‌ها و دهه‌های گذشته همواره مورد توجه پژوهش‌گران حوزه‌های مختلف بوده است. این امر منجر به انفجار اطلاعات در این زمینه و در عین حال پراکندگی شده است و سبب شده است سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان نتوانند بر تمامی ابعاد

این حوزه جهت سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی تسلط پیدا کنند. به این دلیل در جامعه ایران، فراتحلیلی برای شناسایی مهم‌ترین عوامل و موانع مؤثر بر مشارکت دانش‌آموزان ایرانی در فعالیت‌های بدنی صورت گرفت. نتایج تحقیق نشان داد ۳۶ درصد از تحقیقات انجام گرفته پیرامون موضوع تحقیق طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۵ انجام گرفته است و ۶۴ درصد تحقیقات باقیمانده به صورت پراکنده و مقطعی در برهه‌های زمانی خاصی بررسی شده‌اند که به لحاظ زمانی چندان همزمان نبوده‌اند. همچنین مشخص شد ۴۰ درصد از مطالعات گذشته به بازه زمانی پنج سال گذشته (۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰) تعلق دارد که نشان می‌دهد تحقیق و تفحص پیرامون موضوع مشارکت در ورزش دانش‌آموزان بین پژوهش‌گران رشد روزافزونی را داشته است. چرا که ۶۰ درصد از تحقیقات گذشته متعلق به سال‌های ۱۳۹۴ و ماقبل است. افزون بر این مشخص گردید بیشتر تحقیقات انجام شده در ارتباط با موضوع تحقیق با روش توصیفی-همبستگی انجام شده است و از روش‌های نمونه‌گیری متنوعی جهت انتخاب نمونه‌ها استفاده شده و پر تکرارترین آن نمونه‌گیری تصادفی مبتنی بر سبک‌های مختلف بوده است. همچنین مشخص گردید در بحث عوامل مؤثر شاخص فعالیت بدنی، اعتماد درون خانواده و سرمایه روان‌شناختی و در بحث موانع مؤثر نگرش والدین به ورزش دختران مهم‌ترین عوامل هستند. به این معنی که متغیرهای شتاب‌دهنده موصوف بیشترین تأثیر را بر مشارکت دانش‌آموزان ایرانی در فعالیت‌های بدنی و ورزشی دارند و با تقویت آن‌ها میزان مشارکت دانش‌آموزان افزایش پیدا می‌کند. در مقابل نگرش والدین به ورزش دختران مهم‌ترین بازدارنده تشخیص داده شد و مشخص گردید هر اندازه نگرش والدین به ورزش دختران منفی باشد به همان اندازه در جامعه دختران سطح مشارکت کاهش پیدا می‌کند. این یافته بازتایید نتایج مطالعات نعمت‌زاده (۱۳۹۳)، منوچهری‌نژاد (۱۳۹۱)، منوچهری‌نژاد و همکاران (۱۳۹۴)، مومنی و همکاران (۱۳۹۸) و عبدالهی (۱۳۹۲) می‌باشد و با نتایج مطالعات شمس و عروفازاده (۱۴۰۲) که منابه حمایتی و تشویقی را تسریع‌دهنده مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی گزارش کرده بودند، عبدی و همکاران (۱۴۰۱) که عوامل نگرشی را مؤثر بر رفتارهای پایدار در خصوص مشارکت ورزشی معرفی کرده‌اند، لاثو و همکاران (۲۰۲۳) که نشان دادند نیازهای روان‌شناختی با مشارکت در فعالیت‌های بدنی ارتباط دارد، هانسن و همکاران (۲۰۲۳) که حمایت خانواده را یکی از تعیین‌کننده‌های مهم مشارکت ورزشی گزارش کرده بودند، کاین و همکاران (۲۰۲۳) که با بررسی موانع مشارکت به موانع شخصی اشاره کرده بودند همخوان است که نشان از تأیید و تکرار نتایج توسط دیگر پژوهشگران است. این امر از اهمیت بالایی برخوردار است زیرا امکان اعتماد به نتایج و استنباط‌های علمی را فراهم می‌کند. در مقابل این یافته با نتایج مطالعات یزدانی دهنوی و علی محمدی (۱۴۰۲) که گزارش کردند بین نظارت والدین و مشارکت ورزشی دانش‌آموزان رابطه معناداری وجود ندارد و گرگوری و همکاران (۲۰۲۳) که نشان دادند قابلیت‌های روان‌شناختی یکی از دلایل عدم مشارکت در فعالیت‌های بدنی دانش‌آموزان غیرفعال است، ناهمخوان است. این

ناهمخوانی ممکن است به دلایل مختلفی رخ داده باشد. یکی از آن‌ها اختلاف در روش‌های نمونه‌گیری، اندازه‌گیری و تجزیه و تحلیل داده است که باعث اختلاف در نتایج می‌شود. دلیل دیگر احتمالاً متغیرهای ناشناخته یا تغییرات در شرایط محیطی است که ممکن است باعث این ناهمخوانی شده باشد.

با این حال می‌توان گفت که متغیرهای موصوف در تبیین مشارکت در ورزش و فعالیت‌بدنی دانش‌آموزان یک نقطه اتکا با قابلیت بالا هستند. به این معنی که اگر در پژوهش‌هایی از این نوع، فرضیه‌های حاضر مورد بررسی و آزمون مجدد قرار گیرد، به احتمال بسیار بالا دوباره تأثیرگذاری آن‌ها تأیید خواهد شد. شایان ذکر است در بحث عوامل مؤثر اگر متغیرهای نامبرده تقویت شود به میزان زیادی در مشارکت دانش‌آموزان تغییر مثبت ایجاد می‌شود و در مقابل در بحث عوامل بازدارنده یا همان موانع اگر مسئله مورد نظر مرتفع گردد میزان مشارکت به میزان زیادی افزایش پیدا می‌کند. از این رو می‌توان اشاره به این داشت که در تبیین مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های بدنی و ورزشی تنها یک متغیر مستقل وجود ندارد بلکه به‌طور همزمان چندین متغیر نقش‌آفرینی می‌کنند. کما اینکه با تجمع اثرات آن‌ها به‌طور همزمان ممکن است هم‌افزایی رخ دهد در نتیجه مشارکت بیش از پیش تقویت شود.

همچنین نتایج تحقیق نشان داد عوامل اجتماعی که در قالب متغیرهایی چون شبکه‌های اجتماعی، هنجار اجتماعی، مشارکت اجتماعی، روابط افراد درون خانواده، روابط اجتماعی، حمایت خانواده (والدین)، رفتار یاری‌گرایانه، حمایت اجتماعی، اعتماد اجتماعی، تعاملات اجتماعی، وضعیت اقتصادی-اجتماعی، حمایت دوستان و عضویت در نهادهای داوطلبانه متبلور شدند، بیشترین گزاره‌های پرتکرار در ارتباط با مشارکت دانش‌آموزان ایرانی در فعالیت‌های بدنی را به خود اختصاص می‌دهند. این یافته همراه با نتایج مطالعات شمس و عروف‌زاده (۱۴۰۲)، دهقان‌پوری و همکاران (۱۴۰۲)، صفری و همکاران (۱۴۰۲)، عبدی و همکاران (۱۴۰۱)، هانسن و همکاران (۲۰۲۳) و آلمیدا و همکاران (۲۰۲۳) است که طی سال‌های اخیر به ثبت رسیده‌اند و برحسب بازه زمانی این مطالعه تحلیل نشدند. در تعبیر این یافته می‌توان گفت که موضوعات اجتماعی در ایران یکی از تعیین‌کننده‌های بسیار مهم است که طی بازه زمانی موصوف جایگزینی برای آن پیدا نشده است. تعبیر دیگر اینکه پژوهش‌گران همواره بر این باور بوده‌اند که تنها از طریق پرداختن به موضوعات اجتماعی می‌توان مشارکت در فعالیت‌های بدنی دانش‌آموزان را بهتر درک کرد. شاید به این دلیل که اساساً ورزش خود یک پدیده اجتماعی است که هم بر اجتماع تأثیر می‌گذارد و هم از اجتماع تأثیر می‌پذیرد. از طرفی ورزش پیوندی پویا با مجموعه نهادها و ساختارهای اجتماعی دارد و باید به‌عنوان بخشی از نیازهای ساختاری انسان مورد توجه افراد جامعه قرار گیرد. شایان ذکر است اهمیت فعالیت‌بدنی و ورزش برای سلامت جامعه و داشتن جمعیتی سالم و پویا به‌حدی است که برخی جامعه‌شناسان آن را دین مدنی جامعه معاصر قلمداد می‌کنند (کریمی، عباسی و عیدی، ۱۳۹۸).

افزون بر این تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد در بین عوامل مؤثر شبکه‌های اجتماعی، عضویت در نهادهای داوطلبانه، وضعیت اقتصادی- اجتماعی، انگیزه، رنگ، بافت و مصالح، عناصر معماری، مصرف رسانه‌ای، دیگران مهم، راهنمایی دیگران مهم، تشویق دیگران مهم، مشارکت دیگران مهم، رضایت، توانایی ادراک شده، باور به تندرستی ناشی از ورزش، اهمیت ورزش از نظر دختران و آگاهی از تأثیر ورزش و در بین موانع مؤثر امکانات و محدودیت‌های ورزشی، ارزش‌گذاری ورزش دختران توسط جامعه و محیط و تجارت تلخ ورزش در مدرسه پس از گزارهای با اندازه اثر قوی، در رتبه دوم اثرگذاری قرار دارند. این یافته در همه موارد به جزء متغیر وضعیت اقتصادی- اجتماعی بازتابیدی از تحقیقات گذشته است و در ارتباط با محدودیت‌ها با نتایج مطالعات کاین و همکاران (۲۰۲۳) که نشان دادند موانع شخصی، اجتماعی و محیطی مشارکت در فعالیت‌های ورزشی را محدود می‌کنند، موری و همکاران (۲۰۲۳) که گزارش کردند انگیزه بازتابی و فرصت اجتماعی از شرکت در فعالیت‌های ورزشی ممانعت بعمل می‌آورند، چن و همکاران (۲۰۲۳) که ضمن اشاره به عوامل منفی فردی، بین فردی و محیطی، بازخوردهای منفی اجتماعی و محیطی و حمایت ناکافی را دلایل محدودیت فعالیت‌های بدنی کودکان و نوجوانان گزارش کرده بودند همخوان است که نشان از این دارد این موانع بازدارنده‌های تعیین‌کننده‌ای بر سر راه مشارکت در ورزش هستند و به فراخور فرهنگ‌ها و موقعیت‌های اجتماعی نیز تغییر چندانی ندارند.

شایان ذکر است دلیل اینکه نمی‌توان اثرگذاری وضعیت اقتصادی- اجتماعی را عیناً مثل گذشته تصور کرد این است که در مطالعه شیرین‌نژاد (۱۳۹۳) اندازه اثر مشاهده شده برای این متغیر برابر با ۰/۳۲۴ و متوسط درنظر گرفته شده است. در مطالعه امرایی (۱۳۹۴) برای همین گزاره اندازه اثر ۰/۸۵۳ ثبت شده است و سرانجام اینکه در مطالعه صفرزایی (۱۳۹۵) برای آن اندازه اثر ۰/۰۰۲ گزارش شده است که نه تنها نشان می‌دهد این متغیر بر مشارکت تأثیر ندارد بلکه یافته‌های مطالعه پیش از خود را به چالش می‌کشد. علیرغم آن با ترکیب اندازه اثر مطالعات گذشته مشخص گردید که یافته‌های مطالعه صفرزایی (۱۳۹۵) تا حدود زیادی به دور از واقعیت بوده است و به احتمال بسیار زیادی وضعیت اقتصادی- اجتماعی در تبیین مشارکت نقش مهمی ایفاء می‌کند همانطور که پیش‌تر امرایی (۱۳۹۴) در مطالعه خود به آن پی برده بود. شایان ذکر است فرضیه‌های این گروه نسبت به فرضیه گروهی که اندازه اثر ضعیف را برای خود ثبت کرده است از قوت و اطمینان بیش‌تری برخوردار است و روابط تأیید شده بین متغیرهای این دسته با مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های بدنی بیش از دسته اول قابل اتکات است.

دسته اول، آن گروه از متغیرهایی هستند که تأثیرگذاری بین آن‌ها ضعیف تشخیص داده شد و احتمال داده می‌شود با تکرار گزاره آن‌ها در تحقیقات گذشته کمافی‌السابق چنین نتیجه‌ای تکرار شود. شایان ذکر است در بحث عوامل مؤثر با بررسی گزارهای پرتکرار متغیرهای هنجار اجتماعی، مشارکت اجتماعی، روابط افراد درون خانواده،

تعاملات اجتماعی، اعتماد اجتماعی، عضویت در نهادهای داوطلبانه، حمایت دوستان، حمایت خانواده (والدین) و در راستای گزاره‌هایی که تنها یک تکرار داشتند متغیرهای سن، میزان تحصیلات مادر، احساس امنیت، عوامل شخصی، عوامل اجتماعی، عوامل روان‌شناختی فردی، خودکارآمدی، حمایت خانواده، حمایت‌های مبتنی بر همراهی، حمایت‌های مبتنی بر حل مشکل، حمایت دوستان، محیط فیزیکی، پایگاه اقتصادی- اجتماعی، اجتماعی بودن، احساس تعلق به گروه، اعتماد به آشنایان، اعتماد به غریبه‌ها، اعتماد به سیاست‌مداران و سازمان‌های دولتی، ارزش درک شده، تصویر بدن، عزت نفس و انگیزه شخصی از فعالیت ورزشی قرار داشتند. در مقابل در بحث موانع مؤثر موانع خانوادگی، موانع اقتصادی، موانع مدیریتی، کمبود توانایی، تلاش ناکافی، ارزشمند نبودن فعالیت و جذاب نبودن فعالیت متغیرهای هدف بودند. براین اساس می‌توان گفت که با تغییر در متغیرهای نامبرده نمی‌توان انتظار تغییر بزرگ و چشم‌گیر در مشارکت را داشت چرا که اساساً این متغیرها محرک قوی و حتی متوسطی به‌شمار نمی‌روند. اما این تعبیر نباید این‌گونه استنباط شود که متغیرهای موصوف در مشارکت اصلاً نقش ندارند و توجه به آن‌ها نیاز نیست. بلکه برعکس لازم است به این متغیرها نیز توجه شود به دلیل اینکه پتانسیل بالقوه‌ای دارند و می‌توان از آن‌ها به مثابه فرصت‌های پیش‌رو بهره برد.

سرانجام اینکه مشخص گردید در بین گزاره‌های پرتکرار اندازه اثر ترکیبی متغیرهای، خودکارآمدی، حمایت اجتماعی و روابط اجتماعی و در بین گزاره‌های یکتا اندازه اثر متغیرهای تحصیلات، میزان تحصیلات پدر، عوامل اقتصادی، عوامل مدیریتی، موانع شخصی، حمایت‌های احساسی- عاطفی و حمایت معلم در تبیین مشارکت دانش‌آموزان ایرانی در فعالیت‌های بدنی نقش ندارند. براین اساس می‌توان گفت که مداخله جهت افزایش مشارکت دانش‌آموزان از طریق آن‌ها صرفاً به اتلاف منابع ختم می‌شود.

با اقتباس از یافته‌های موصوف به مدیران، سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان حوزه ورزش دانش‌آموزان پیشنهاد می‌شود در طرح‌ریزی راهبردهای ارتقاء مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های بدنی مهم‌ترین اقدامات خود را متوجه عوامل اجتماعی سازند چرا که بیشترین گزاره پرتکرار را داشتند. همچنین به دست‌اندرکاران نامبرده پیشنهاد می‌شود در جهت تقویت مشارکت بیشتر اقدامات عملیاتی خود را معطوف به تقویت شاخص فعالیت بدنی، اعتماد درون خانواده، سرمایه روان‌شناختی و تقویت نگرش والدین به ورزش دختران سازند و بیشترین سرمایه‌گذاری را بر روی این متغیرها متمرکز کنند چرا که اندازه اثر بالایی را به ثبت رسانده‌اند. افزون بر این، به افراد مذکور پیشنهاد می‌شود متغیرهایی را که در این تحقیق تشخیص داده شد اندازه اثر ضعیفی دارند به مثابه کسب فرصت از طریق آن‌ها در آینده مورد توجه قرار دهند. سرانجام به افراد موصوف پیشنهاد می‌شود در بحث تقویت و نهادهای مشارکت ورزشی و بدنی دانش‌آموزان به متغیرهایی که اندازه اثر معناداری نداشتند توجه نکنند و با عدم توجه به آن‌ها منابع در اختیار را حفظ و در بخش‌های کاربردی و مؤثر هزینه کنند.

لازم به ذکر است این تحقیق به مانند هر تحقیق دیگری با محدودیت‌های همراه بوده است که لازم است به آن‌ها اشاره شود. محدودیت اول اینکه در آزمون اندازه اثرهای پرتکرار حداقل لازم است ۵ مطالعه در گذشته انجام شده باشد تا بتوان به نتایج آن اطمینان کرد. این در حالی است که در این تحقیق نه تنها چنین گزاره‌ی وجود نداشت بلکه پرتکرار ترین گزاره ۴ فراوانی داشت. محدودیت دیگر اینکه جهت رعایت اصل "انتخاب تحقیقات با اندازه اثر وزنی" که یکی از اقدامات انجام شده در ارتباط با اعتبار درونی بود مطالعاتی که حجم نمونه بسیار پایین داشتند انتخاب نشدند. لذا ممکن است با وارد کردن آن‌ها تا حدودی نتیجه‌ها دستخوش تغییر شود. در نهایت اینکه ممکن است با ورود متغیرهای تعدیل‌گر و میانجی در ارتباط بین متغیرهای مستقل و وابسته میزان اندازه‌های اثر گزاره‌ها دستخوش تغییر شود که در این پژوهش کنترل نشد.

بر این اساس، به پژوهش‌گران آتی پیشنهاد می‌شود در زمینه درک پیامدها و پیشایندهای مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی و بدنی به تحقیق بپردازند. ضمن اینکه به‌طور همزمان مشخص کنند برحسب چه متغیرهای اندازه‌های اثر تقویت یا تضعیف می‌شود. سرانجام به پژوهشگران آینده پیشنهاد می‌شود تحقیقاتی که اندازه اثر وزنی بالایی ندارند و نمی‌توانند با تحقیقاتی که اندازه اثر قوی دارند با هم دیده شوند به صورت مجزاء تحلیل شوند و نتایج آن با تحقیقات مقابل مقایسه شود.

منابع

امرای، ح. (۱۳۹۴). تأثیر عوامل اجتماعی-اقتصادی و انگیزه بر میزان مشارکت در فعالیت‌های بدنی دانش‌آموزان پسر در روستاهای شهر اهواز. پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، مدیریت و برنامه‌ریزی ورزشی، دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه شهید چمران اهواز.

اناری، غ. و قاسمی، ح. (۱۳۹۹). نقش مصرف رسانه‌ای بر انجام فعالیت‌بدنی براساس الگوی سلامت و سواد بدنی ادراک شده در دانش‌آموزان ایران. پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، سال نهم، شماره ۲، صص: ۹۷-۱۱۴.

بلغوریان، م. (۱۳۸۹). بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی بر میزان مشارکت نوجوانان در فعالیت‌های ورزشی. پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد-علوم اجتماعی، جامعه‌شناسی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه یزد.

بیرجندی، ف. (۱۳۹۶). نقش عوامل سازمانی و فردی بر مشارکت ورزشی بانوان خراسان جنوبی. پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، مدیریت ورزشی، دانشگاه بیرجند.

پارسامهر، م.، اسکندری فرد، ا.، نیک‌نژاد، م.، و قربان‌زاده زعفرانی، س. ق. (۱۳۹۲). بررسی انگیزه‌های مرتبط با مشارکت در درس تربیت‌بدنی در بین دانش‌آموزان دختر (بر مبنای نظریه‌ی شایستگی). پژوهش‌نامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، سال نهم، شماره هفدهم، صص: ۱۱۶-۱۰۵.

پارسامهر، م.، بلگوریان، م.، و سعیدی مدنی، م. (۱۳۹۲). بررسی رابطه بین مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی و مشارکت ورزشی در میان نوجوانان. مدیریت ورزشی، شماره ۱۷، صص: ۱۲۷-۱۰۹.

پارسامهر، م.، و نیک‌نژاد، م. (۱۳۹۰). نقش شبکه‌های اجتماعی در جذب دانش‌آموزان دختر به مشارکت در ورزش (مورد مطالعه: شهر یزد). پژوهش‌نامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی. سال هفتم، شماره ۱۴، صص: ۸۶-۷۳.

چراغی، ع. (۱۳۸۸). بررسی عوامل فرهنگی- اجتماعی مؤثر بر مشارکت دختران دانش‌آموز در فعالیت‌های ورزشی در شهر یزد. پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، جامعه‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه یزد.

حاجی عباسی فرهود، م. (۱۳۹۱). توصیف میزان مشارکت ورزشی دانش‌آموزان دختر دوره راهنمایی شهرستان بناب و رابطه آن با عوامل تسهیل‌کننده و بازدارنده در این مشارکت. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.

خداپرست، س.، قربان‌نژاد، ن.، بخشعلی، و.، و عبدی، ح. (۱۴۰۰). بررسی نقش تصویر بدن، خودکارآمدی و عزت نفس در مشارکت ورزشی دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه شهرستان لاهیجان. مجله دانشکده علوم پزشکی مشهد، سال ۶۴، شماره ۴، صص: ۳۶۲۳-۳۶۱۰.

دراهکی، ع.، و مقدسی، م. (۱۳۹۸). مطالعه تأثیر سرمایه اجتماعی و مؤلفه‌های آن بر میزان مشارکت ورزشی نوجوانان دختر و پسر شهرستان جم در استان بوشهر. مدیریت ورزشی، دوره ۱۱، شماره ۲، صص: ۲۷۱-۲۵۱.

دهقان پوری، ح.، سرلاب، ر.، و مکبریانی، م. (۱۴۰۲). تأثیر حمایت اجتماعی درک شده بر کیفیت زندگی دانش‌آموزان با نقش میانجی انگیزه مشارکت ورزشی. پژوهش در ورزش تربیتی، پذیرفته شده انتشار آنلاین.

سلطانی، پ. (۱۴۰۰). بررسی کیفیت آموزش‌های مجازی درس تربیت‌بدنی مدارس و ارتباط آن با مشارکت در ورزش. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، مدیریت ورزشی، مدیریت راهبردی در سازمان‌های ورزشی، گروه تربیت‌بدنی، موسسه آموزش عالی مهر آستان.

شمس، ف.، احسانی، م.، صفاری، م.، و عروفرزاد، ش. (۱۴۰۰ الف). پیامدهای مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی مدارس ایران. فصلنامه علوم ورزشی، پذیرفته شده انتشار آنلاین.

شمس، ف.، احسانی، م.، صفاری، م.، و عروفرزاد، ش. (۱۴۰۰ ب). عوامل سوق دهنده، تسریع کننده و بازدارنده مشارکت دانش‌آموزان در فوق برنامه‌های تربیت‌بدنی مدارس. پژوهش در ورزش تربیتی، دوره ۹، شماره ۲۴، صص: ۱۳۶-۱۰۷.

شمس، ف.، و عروفزاده، ش. (۱۴۰۲). عوامل تسریع دهنده مشارکت دانش آموزان در فعالیت‌های بدنی مدارس ایران. مطالعات راهبردی جامعه‌شناسی در ورزش، سال سوم، شماره ۲، صص: ۲۳۸-۲۲۶.

شهولی کوه‌شوری، ج.، عسکری، ا.، نظری، ر.، و نقش، ا. (۱۳۹۹). مدل ساخت‌گرای مشارکت در ورزش دانش‌آموزی. پژوهش‌های آموزش و یادگیری، دوره ۱۷، شماره ۱، صص: ۱۴۱-۱۲۳.

شیرین‌نژاد، ع. (۱۳۹۳). رابطه وضعیت اقتصادی-اجتماعی خانواده با مشارکت ورزشی دانش‌آموزان استان آذربایجان غربی. پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، گرایش عمومی، دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه کردستان.

صفرزایی، ی. (۱۳۹۵). رابطه وضعیت اقتصادی-اجتماعی خانواده و عوامل روان‌شناختی فردی با میزان مشارکت در فعالیت جسمانی دانش‌آموزان دختر و پسر ۱۶-۱۲ سال شهر زابل. پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، رفتار حرکتی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه شهید باهنر کرمان.

صفری، ا.، سادات روشن، ا.، و رستمی، اف. (۱۴۰۲). ارتباط بین حمایت اجتماعی ادراک شده و حمایت سازمانی ادراک شده با مشارکت ورزشی در دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه. فصلنامه آموزش و پرورش متعالی. دوره ۳، شماره ۱، صص: ۳۰-۲۳.

عبدالهی، د. (۱۳۹۲). عوامل بی‌ رغبتی دختران نسبت به شرکت در فعالیت‌های ورزشی مدرسه (مطالعه موردی دبیرستان‌های دخترانه استان اردبیل). پژوهش‌نامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، سال نهم، شماره ۱۷، صص: ۴۶-۲۷.

عبدی، ک.، رنجبری، ش.، و حمایت طلب، ع. (۱۴۰۱). ارائه مدل عوامل موثر بر ایجاد رفتارهای پایدار مشارکت ورزشی دانش‌آموزان. مطالعات روان‌شناسی ورزشی، دوره ۱۱، شماره ۴۲، صص: ۵۸-۴۱.

قاسمیان، ف.، و غفوری، ف. (۱۳۹۴). تأثیر عناصر معماری (رنگ و بافت و مصالح) فضای ورزشی مدارس بر میزان تمایل دانش‌آموزان به فعالیت‌بدنی. پژوهش‌نامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی. سال یازدهم، شماره ۲۲، صص: ۸۴-۷۹.

قربانی‌زاده، و. (۱۳۹۷). روش تحقیق فراتحلیل با نرم‌افزار CMA۲. انتشارات بازتاب.

کریمی، ج.، عباسی، ه.، و عیدی، ح. (۱۳۹۸). تبیین جامعه‌شناختی پیامدهای اجتماعی مشارکت در ورزش براساس نظریه داده بنیاد. پژوهش در ورزش تربیتی، شماره ۱۶، صص: ۳۰۶-۲۸۵.

مازیاری، م.، کاشف، س. م.، و سیدعامری، م. (۱۳۹۵). بررسی علل بی‌انگیزگی دانش‌آموزان متوسطه از مشارکت در فعالیت‌های تربیت‌بدنی و ارتباط آن با حمایت اجتماعی، پژوهش‌های فیزیولوژی و مدیریت در ورزش، دوره ۸، شماره ۱، صص: ۱۳۲-۱۱۹.

مسعودی، ف. (۱۳۹۶). بررسی رابطه وضعیت ایمنی و بهداشت فضاهای ورزشی مدارس با مشارکت ورزشی در دانش‌آموزان مدارس استان خراسان شمالی. پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، مدیریت اماکن و تأسیسات ورزشی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه پیام‌نور.

مصرآبادی، ج. (۱۳۹۵). فراتحلیل: مفاهیم، نرم‌افزار و گزارش نویسی. انتشارات دانشگاه شهید مدنی آذربایجان. منوچهری‌نژاد، م. (۱۳۹۱). رابطه سرمایه اجتماعی خانواده و مشارکت ورزشی دانش‌آموزان نوجوان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه گیلان.

منوچهری‌نژاد، م.، و همتی‌نژاد، م.، و رحمتی، م. (۱۳۹۴). رابطه سرمایه اجتماعی خانواده و مشارکت ورزشی دانش‌آموزان نوجوان. مدیریت ورزشی، دوره ۷، شماره ۳، صص: ۴۵۷-۴۷۰.

مومنی، ح.، و لعله‌ئی، س.، و مومنی، س. (۱۳۹۸). رابطه بین سرمایه روان‌شناختی و مشارکت ورزشی دانش‌آموزان متوسطه. جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، شماره ۱۲، صص: ۹۲-۱۰۷.

میرزا راه کوشکی، م.، زارعی، ع.، و خدایاری، ع. (۱۳۹۸). تدوین استراتژی‌های توسعه سلامت با رویکرد فعالیت‌های بدنی و ورزشی. فصلنامه مدیریت ورزشی، دوره یازدهم، شماره ۴، صص: ۷۸۷-۸۰۷.

نजारزاده‌هاچه‌سو، ا.، کاشف، س. م.، و بهنام، م. (۱۳۹۹). پیش‌بینی مشارکت روان‌شناختی دانش‌آموزان به ورزش از طریق سبک رهبری دبیران ورزش: نقش میانجی رضایت و انگیزه ورزشی. مدیریت ورزشی، دوره ۱۴، شماره ۱، صص: ۳۰۸-۳۳۱.

نعمت‌زاده، م. (۱۳۹۳). رابطه خودکارآمدی با انگیزش و مشارکت در فعالیت‌بدنی دانش‌آموزان دوره متوسطه شهر تهران. پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.

یزدانی دهنوی، م.، و علی محمدی، ح. (۱۴۰۲). نقش نظارت والدین بر کیفیت زندگی با اثر میانجی مشارکت ورزشی دانش‌آموزان پسر مقطع متوسطه شهرستان مبارکه. پژوهش‌های کاربردی در علوم ورزشی و سلامت، دوره ۲، شماره ۱، صص: ۶۶-۷۹.

یوسفی، ب.، اسدزاده، ا.، و آزادی، ر. (۱۳۹۶). رابطه میان عوامل روانی، اجتماعی و محیطی همبسته با فعالیت جسمانی در دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه شهر ارومیه. پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، سال ششم، شماره ۲، صص: ۴۷-۵۶.

Almeida, L., Dias, T., Corte-Real, N., Menezes, I., & Fonseca, A. (۲۰۲۳). Positive youth development through sport and physical education: a systematic review of empirical research conducted with grade ۵ to ۱۲ children and youth. Physical

Education and Sport Pedagogy, 1-27.

Burns, K. E., Chaurasia, A., Carson, V., & Leatherdale, S. T. (2021). A quasi-experimental examination of how changes in school-level intramurals are associated with physical activity among a sample of Canadian secondary school students from the COMPASS study. *SSM-Population Health*, 14, 100805.

Cain, M., Fanshawe, M., Armstrong, E., & Lieberman, L. (2023). Barriers to Physical Activity for Australian Students with Vision Impairment. *International Journal of Disability, Development and Education*, 1-19.

Chen, J., Bai, Y., & Ni, W. (2023). Reasons and promote strategies of physical activity constraints in obese/overweight children and adolescents. *Sports Medicine and Health Science*. 1, 1-23.

Chen, Q., & Liu, T. (2020). The effectiveness of community sports provision on social inclusion and public health in rural China. *International journal of environmental research and public health*, 17(2), 597-612.

Cooper, H., Hedges, L. V., & Valentine, J. C. (2009). The handbook of research synthesis and meta-analysis 2nd edition. In *The Hand. of Res. Synthesis and Meta-Analysis, 2nd Ed.* (pp. 1-615). Russell Sage Foundation.

Eather, N., Wade, L., Pankowiak, A., & Eime, R. (2023). The impact of sports participation on mental health and social outcomes in adults: a systematic review and the 'Mental Health through Sport' conceptual model. *Systematic Reviews*, 12(1), 1-27.

García-Ceberino, J. M., Feu, S., Gamero, M. G., & Ibáñez, S. J. (2023). Structural Relationship between Psychological Needs and Sport Adherence for Students Participating in Physical Education Class. *Sustainability*, 15(12), 9686.

Gilchrist, P., & Wheaton, B. (2016). Lifestyle and adventure sport amongst youth. In K. Green, & A. Smith (Eds.), *Routledge handbook of youth sport* (pp. 186-200). London: Routledge.

Hansen, E., Nordén, H., & Ohlsson, M. L. (2023). Adolescents with intellectual disability (ID) and their perceptions of, and motivation for, physical activity and organised sports. *Sport, education and society*, 25(1), 59-72.

- Hobin, E. P., Leatherdale, S., Manske, S., Dubin, J. A., Elliott, S., & Veugelers, P. (2013). Are environmental influences on physical activity distinct for urban, suburban, and rural schools? A multilevel study among secondary school students in Ontario, Canada. *Journal of school health*, 112(5), 357-367.
- Kumar, H., Manoli, A. E., Hodgkinson, I. R., & Downward, P. (2018). Sport participation: From policy, through facilities, to users' health, well-being, and social capital. *Sport management review*, 21(5), 549-562.
- Lau, S. C., Connor, L. T., & Baum, C. M. (2023). Associations Between Basic Psychological Need Satisfaction and Motivation Underpinning Daily Activity Participation Among Community-Dwelling Survivors of Stroke: An Ecological Momentary Assessment Study. *Archives of Physical Medicine and Rehabilitation*, 104(2), 229-236.
- Leary, H., & Walker, A. (2018). Meta-analysis and meta-synthesis methodologies: Rigorously piecing together research. *TechTrends*, 62(5), 525-534.
- Lee, C. G., Kwon, J., Ahn, C., Park, S., Yang, Y. K., & Park, S. U. (2021). Identification and evaluation of beliefs about sport participation among South Korean university students. *Journal of American College Health*, 1-7.
- Lee, C. G., Kwon, J., Ahn, C., Park, S., Yang, Y. K., & Park, S. U. (2023). Identification and evaluation of beliefs about sport participation among South Korean university students. *Journal of American College Health*, 71(1), 318-324.
- Moore, R., Edmondson, L., Gregory, M., Griffiths, K., & Freeman, E. (2023). Barriers and facilitators to physical activity and further digital exercise intervention among inactive British adolescents in secondary schools: a qualitative study with physical education teachers. *Frontiers in Public Health*, 11, 1193669.
- Murphy, J., Patte, K. A., Sullivan, P., & Leatherdale, S. T. (2021). Exploring the Association Between Sport Participation and Symptoms of Anxiety and Depression in a Sample of Canadian High School Students. *Journal of Clinical Sport Psychology*, 1(aop), 1-20.
- Palmer-Keenan, D. M., & Bair, K. (2019). Research to support the development of a campaign to increase physical activity among low-income, urban, diverse, inactive teens. *Journal of nutrition education and behavior*, 51(6), 703-710.

Quimbo, N. S. (۲۰۲۳). Athletic participation, time management and academic performance of student athletes in San Isidro, Leyte. *World Journal of Advanced Research and Reviews*, ۱۱(۱), ۱۰۵۹-۱۰۶۸.

Shadish, W. R., Cook, T. D., & Campbell, D. T. (۲۰۰۲). Experimental and quasi-experimental designs for generalized causal inference. Houghton, Mifflin and Company.

Sulz, L. D., Gleddie, D. L., Kinsella, C., & Humbert, M. L. (۲۰۲۳). The health and educational impact of removing financial constraints for school sport. *European Physical Education Review*, ۲۹(۱), ۳-۲۱.

Vella, S. A., Gardner, L. A., Kemp, B., Schweickle, M. J., & Cliff, D. P. (۲۰۱۹). Sports participation, health Behaviours, and body fat during childhood and early adolescence: A multiple mediation. *Journal of science and medicine in sport*, ۲۲(۱۲), ۱۳۲۴-۱۳۲۹.